

DOMOLJUB

Izahaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uradništva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Mesečna, reklamacije in inserati pa: Upravištva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO. ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petlvrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 cm) stane za enkrat 30 v. Pri vsaki kratnem objavljenju primeren pomet po dogovoru. Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Časovni promet poštno-hranilnični urada šte. 824.797.

Štev. 50.

V Ljubljani, dne 13 decembra 1906.

Leto XIX.

Nova žlindra.

Zanimiv boj se je začel med Gustavom Pircem, ravnateljem kmetijske družbe in dr. Kramarjem, ravnateljem kmetijsko-kemijskega preizkuševališča za Kranjsko. Dr. Kramar je namreč nedavno po časopisih priporočal našim kmetovalcem, naj rabijo namesto Tomaževe žindre rajši razklejeno kostno moko. V Ljubljani je tovarna za klej (lim) in zato je vožnja mnogo cenejša; vrh tega ima pa po natančnih preiskavah dr. Kramarja razklejena kostna moka mnogo več gnojilne moči nego žlindra. Uspehi pri nas so to čisto jasno dokazali. Na vse to se je skliceval dr. Kramar in prišel do zaključka, da je našemu kmetu mnogo boljše kupovati razklejeno kostno moko, nego Tomaževo žlindro; in sicer da ga stane en vagon Tomaževe žindre gledé na njeno vrednost 182 kron več nego en vagon razklejene kostne moke.

Nato se pa oglasi Pirc in začne, kakor samo on zna, v dolgovernih besedah napadati Kramarja. Najprej v „Narodu“; potem v „Gorenjcu“, torej pri svojih. V svojem sestavku se sklicuje na nekaj kmetijskih izven-

avstrijskih veččakov iz Berolina, Moskve in drugih tujih krajev, ki niso bili za kostno moko in med vrsticami namigava, češ da dobiva dr. Kramar od tovarne za lim nekaj procentov od tega, kar se razpeča, oziroma kako nagrado.

Dr. Kramar pa seveda ni molčal, marveč je Pirca najprej v ljubljanskem uradnem listu zgrabil z vso odločnostjo in mu naravnost očital, da ni veččak. Kemijska preizkušnja pa govori nepobitno za razklejeno kostno moko; izkušnje pri nas to podpirajo. Nasproti Pirčevim veljakom je pa dr. Kramar navedel avstrijske učenjake v kmetijstvu, ki priporočajo razklejeno kostno moko.

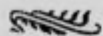
Tako stoji stvar dozdej. Naša dolžnost je opozoriti na uvodnem mestu naše kmete na to zanimivo pravdo. Mi smo imeli že velikrat priložnost odkrito povedati, da Pircu ne zaupamo. Mož se je vedno kazal strastnega našega nasprotnika. Bili so časi, ko so nas razkričali za sovražnike kmetijske družbe. Pokrivici; kmetijsko družbo smo imeli vedno v čistih, toda dopadla se nam ni in se nam še ne dopada komanda Gustava Pirca.

Koliko je ta človek pripomogel, da se je začela svoj čas tista grda gonja

proti dr. Susteršiču, ki so v nji tega našega voditelja hoteli uničiti! Zdej ima ta Pirc svojo žlindro. Ravnatelj kemijskega preizkuševališča, akademiško izobražen mož, s svojim podpisom v javnosti vrže Pircu v lice, da ni veččak, in da se ž njim niti razgovarjati ne more. O njem pravi; „G. Gustav Pirc ni nikoli delal gnojilnih poizkusov z razklejeno kostno moko in tudi ni poskrbel, da bi jih drugi delali; on je bil naprej brez vsakega stvarnega vzroka proti razklejeni kostni moki in zato nikakor ni poklican, da bi govoril o njeni gnojilni vrednosti.“

Dr. Kramar ponovno trdi, da naš kmet vrže 182 K pri vagonu proč, če rabi žlindro namestu razklejene kostne moke. Kaj to pomenja, je jasno. Kmetijska družba je po Pirčevem posredovanju prodala gotovo nad 10.0 vagonov Tomaževe žindre. To pomeni, če ima dr. Kramar prav, da se je zavrglo 182.000 kron kmečkega premoženja. Ogromna svota! Mi ne gremo za Pircem in ne izprašujemo, ali in koliko nagrade dobiva Pirc pri tem delu; mi se ne brigamo tu, ali in koliko mu žlindra nese, dasi je gotovo, da najboljši kmet pri nas nima toliko dohodkov kot tajnik kmetijske družbe. Nas briga le eno:

Ali je tak človek, ki — recimo brez vsake osebne koristi — na slepo nekaj zameta, kar je cenejše in brez poizkusov spravlja kmete v nepotrebne stroške, sposoben za službo, katero opravlja! Vsaka reč se maščuje. Mi bomo pazno spremljali boj, ki se je razvil, in na njegovi podlagi temeljito obračunili tudi z Gustavom Pircem.

Izobrazbi.

Kakšen bo konec sveta?

Pač ga ni na zemlji človeka, ki bi se za to vprašanje ne zanimal. Ko so pred nekaj leti časniki raztrobili v svet vest, da bo zadel ob zemljo komet (zvezda repatica), se je ta novica hitro raznesla med ljudi in nekateri so z gotovostjo pričakovali nje uresničenja. Ko je prišel napovedani čas, ni bilo komete, vse se je izkazalo kot laž. Na ta način ljudi strašiti je neumno in nedopustno. Mi hočemo preiskovati, kaj nam ve o bodočem koncu vsemirja in naše zemlje povedati zvezdoslovna znanost. Iz sedanjega stanja svetov lahko sklepamo s precejšnjo gotovostjo na prihodnost. Znanost sama pravi, da zemlja ne more biti večno taka kot je sedaj, in da bo enkrat prišel čas, ko ne bo več žive stvari na svetu, v čemur nas potrjuje tudi vera. Usoda naše zemlje je tesno zvezana z bodočnostjo solnca, kajti brez njegove blagodejne toplote bi bilo na zemlji vsako življenje nemogoče. Naj le opomnim, kako se pri mrknjenju solnca hitro izgubi vsa vročina, ko solnce samo kratak čas ne more pošiljati vseh svojih žarkov do nas. Omenili smo že, da dobiva solnce veliko večino toplote od pritiska, ko tlačijo zgornje njegove plasti na spodnje. Pri tem se solnce krči. To krčenje solnca mora enkrat doseči vrhunec, ko bo solnce tako gosto, da se ne bo dalo niti za las več stisniti. Glavni vir solne toplote bo tedaj vsahnil za vedno. Toploto bo pa solnce vkljub temu, da je ne bo dobivalo, neprestano oddajalo v mrzli vseмир in se bo vsled tega vedno bolj shlajalo. Počasi se bodo izpremenile pare in plini v tekočino, solnčni sijaj bo padal in se obenem izpremenil v rdečkastega, in naposled se bo tudi na njem kakor na vseh planetih, napravila tenka trda skorja na njegovem površju, a vodeni hlapi ga bodo zavili v gosto meglo. Ne bo ga več, da bi pošiljalo zemlji svoje blagodejne žarke. Kakor se bo zmanjševala vročina solnca, tako bo tudi na zemlji toplota počasi padala; vsako leto bo mrzlejš in pomlad bo tedaj že bolj podobna zimi. Večni sneg in led, ki sedaj le v najbolj severnih in južnih krajih nikdar ne skopni, se nam bo počasi približeval in zagnil naposled tudi kraje, kjer mi prebivamo. Ne bo več toplega solnca, da bi ga pregnalo. Ker ima zemlja v svoji sredini še žareče jedro, bo morebiti mogoče še nekaj let na zemlji življenje, a bo bolj podobno smrtnemu dremanju, ki bo prešlo kmalu v smrtno spanje. Lepa bo takrat zemlja, odeta v bel prt mrtvaški, a žalihog ne bo nikogar tu, da bi to krasoto opazoval. To bi bil naraven konec zemlje, ki mora nastopiti, ako se bo naš solnčni sestav nemoteno dalje razvijal po zakonih, danih od Stvarnika. A do tega časa je še tako dolgo. Solnce bo sijalo še najmanj pet milijonov let s približno enako močjo kot sedaj, torej bi bilo dosti časa za najdalekosežnejše želje človeštva. Ista

usoda čaka ne samo naše solnce, ampak tudi vsa druga solnca, torej vse zvezde. Enim bo preje bila zadnja ura, drugim pozneje. Sem in tja bosta morda zadeli pri vednem gibanju dve zvezdi skupaj, in si z veliko toploto, ki se bo pri udarcu razvila, podaljšali za nekaj časa življenje, a naposled mora vse ugasniti. Kaj se bo potem zgodilo s temnimi svetovi, ki se bodo še vedno gibali po temnem vsemirju, to vé sam Bog.

Lahko zadene zemljo tudi nenaraven, prezgoden konec. Vemo, da se brez prestanka giblje okolu solnca, in zato je izpostavljena nevarnosti, da se sreča s kakim drugim vsemirskim svetom. Da bi trčila skupaj s kakim planetom našega solnca, je nemogoče, ker se ti premikajo podobno zemlji po stalnih potih, ki se z zemeljsko stezo nikjer ne križajo. Okolu solnca krožijo razven planetov še druga telesa, zlasti kometi in ti še vedno malo znani čudaki bi tudi lahko postali pogubni življenju naše zemlje. Ti se prikradejo včasih iz daljnega vseмира k našemu solncu in znanost zvezdoslovna pravi, da je mogoče, da se sreča zemlja s katerim izmed njih. Seveda se učenjaki še vedno prepirajo med seboj, ali bi mogli kometi škodovati zemlji, predvsem življenju na njej, ali ne. Nekateri pravijo, da je snov kometov preveč redka, in da bi mi niti ne čutili, če bi tudi zemlja ob katerega zadela, drugi zopet trdijo, da lahko kak komet uniči vse življenje na zemlji. Čeprav je tvarina, iz katere obstoje, čisto redka, — kar pa ni pri vseh enako — je pa njih obsežnost tako velika, da nadomešča gostoto. Kako bi se vršilo morebitno srečanje? Zvezdoslovci bi z dobrimi daljnogledi opazili pritepenca že iz velike daljave, po natančnem motrenju bi izračunali njegovo pot, jo primerjali z zemeljsko in našli, da bosta približno v istem času oba na istem mestu. To bi z gotovostjo lahko napovedali vsaj četrlet naprej. Ob preračunanim času bi se komet približal zemlji s hitrostjo, 100-krat večjo kot jo ima topovska krogla. Najprej bi se vsulo na zemljo milijone meteorov, katerih prah bi skoro popolnoma zatemnil solnce. Kmalu zatem bi prišla kometova glava, in ako bi zadela ravno na morje, bi to poplavelo zemljo. Lahko je mogoče, da zemljo tudi zdrobi in pride na površje goreča notranjščina zemlje. Seveda bi morala biti v tem slučaju glava kometova precej gosta. Pa tudi če bi ne bila, bi silni udarec tako deloval, da bi se vsled velike vročine vse vžgalo na zemlji in bi se gorljive snovi spremenile v kratkem času v pepel. Recimo, da bi se tudi to ne zgodilo, še vendar ni zemlja izven nevarnosti. Dokazano je namreč iz svetlobe kometov, da se na njih nahaja med drugimi plini tudi takozvani pokalni plin, ki se na zemlji dobi v rudnikih in predorih in povzroča notri ogenj. Ta plin bi se pri dohodu v naš zrak vžgal in ta požar bi vničil vse življenje. Razun tega plina sestojijo kometi še iz mnogih drugih, med katerimi se najdejo tudi strupeni plini, in ti bi zastrupili naše ozračje in bi moralo vsled tega na zemlji vse poginiti. Ali se bo res srečala zemlja s kometom, tega ne ve z gotovostjo povedati nikdo. Znanost le priznava, da je to mogoče, ne uči pa, da bi bilo neobhodno potreba. Tudi časa, ko se bo morebiti to zgodilo, ne pove nobena pratka. Tolažilno za nas je, da se to ne bo izvršilo kar čez noč, ampak bomo precej poprej izvedeli za nevarnost, ki nam preti. To sta torej dve možnosti konca sveta, od katerih ena se bo uresničila.

Kaj pravi k temu božje razodetje? Konec sveta, kot ga je prerokoval Odrěšenik, se popolnoma strinja z opisom, ki ga daje znanost o trčenju komete ob zemljo. »Solnce bo potemnelo,« pravi, »in mesec ne bo dal svoj svetlobe itd.« Istotako sv. Peter prerokuje, da bo

ogenj napravil konec sveta. Seveda ni treba misliti, da bi Bog ne mogel končati zemlje na kak drug, nam neznan način. Ako bi to tajili, bi zanikovali njegovo vsemogočnost. Naj se konec izvrši na ta ali oni način, o tem mora biti vsak prepričan, da mora enkrat priti, in zato se pameten človek ne vstraši nikdar te misli. Upajmo, da nas in naše zanamce Bog še dolgo pusti živeti. Blagor njim, ki bodo takrat vedeli, kje je njih domovina, gorje tistim, ki mislijo, da se s smrtjo vse konča.

Političen pregled.

VOLIVNA PREOSNOVA SPREJETA.

Državni zbor je dokončal razpravo o splošni in enaki volivni pravici. Splošna in enaka volivna pravica je zmagala! To je najvažnejše, kar moremo našim bravcem poročati. Koliko bojev je bilo treba prestat. Koliko shodov so priredili že več let sem naši poslanci, da so ljudem pojasnili, kaka dobrota je za delavske stanove, za kmečki, obrtniški in delavski stan splošna in enaka volivna pravica. Koliko so morali pretrpeti v državnem zboru, ker ravno poslanci Slovenske Ljudske Stranke so bili vedno na prvem mestu pri zagovarjanju nove volivne pravice. Sedaj imajo zadoščenje za vse napade, ki so jih po krivici pretrpeli, za vse žalitve, ki so jim jih prizadejali nasprotniki. Mi se jim najsrčneje zahvaljujemo za njihov trud in delo. Koliko truda so si prizadejali naši liberalci, da bi poslance spravili ob veljavo. Posebno so skušali naščuvati delavce proti kmetom in kmete proti delavcem. A vse ni nič pomagalo. Po vsem Slovenskem vidimo, da si ljudje žele splošne in enake volivne pravice, da bodo potem kmetje, delavci in obrtniki pomedli barone in grofe iz poslanskih sedežev in bodo volili ljudi, ki bodo delali zanje. In splošno za Slovence je nova volivna pravica zelo ugodna. Dosedaj smo imeli 15 poslancev, in sicer 9 iz Kranjskega, 4 iz Štajerskega in 2 iz Goriškega. Sedaj pa dobimo 23 slovenskih poslancev v državni zbor. Iz Kranjskega 11, iz Goriškega 3, iz Štajerskega 7, iz Koroškega 1 in iz Trsta 1.

Ko je bila zadnja seja za volivno preosnovo, so naši poslanci predlagali, naj se da štaj. Slovincem še en posl., da bi jih imeli 8, in koroškimi Slovincem še 1, da bi imeli dva. To bi bilo pravično, ker koroških in štajerskih Slovincem je toliko, da lahko zahtevajo še dva poslance. Pa nemška požrešnost ni priustila, da bi bili Korošci in Štajerci dosegli pravično stvar. Glasovali so proti temu in samo Čehi so bili z nami in zato smo pa propadli. Mislimo, da se bodo enkrat te krivice še poravnale in se maščevale nad Nemci. Nazadnje se je vršilo glasovanje za celo volivno preosnovo. Eden za drugim so poslanci vstajali in glasovali z da ali ne. **194 poslancev je reklo »da« in 63 »ne«!** Torej je bila nova volivna pravica sprejeta in glasno ploskanje je naznanjalo veselje vseh prijateljev ljudstva.

Kaj bo sedaj dalje z volivno pravico? V državnem zboru je bila sprejeta z veliko večino. Sedaj pa ji manjka še dveh stvari. Kakor vsako novo postavbo, tako mora tudi to sprejeti najprej državni zbor, potem pa še gospodska zbornica in nazadnje jo mora potrditi cesar. Poslanska zbornica jo je že sprejela, kakor smo rekli, z 194 glasovi. Kaj pa gospodska zbornica? V gospodski zbornici imajo namreč glavno besedo bogataši, grofje in baroni, cesarski principi in škofje in od cesarja imenovani posebno zaslužni možje. Ti so pa v ve-

čini proti novi volivni pravici. Le manjšina bi jo rada. Toda gospodje so se ustrašili, ko so videli, da so izvoljeni poslanci večinoma za novo volivno pravico, še bolj so se pa ustrašili, ko so videli, da je tudi cesar zanj, ker skoro vsi sedijo notri samo po cesarjevi milosti. Zato je slišati, da se tudi gosposka zbornica ne bo ustavljala splošni in enaki volivni pravici, ampak jo bo sprejela. Da jo bo cesar z veseljem potrdil, o tem ni dvomiti, ker se je zadnje čase večkrat izrazil, kako ga veseli, da bo splošna in enaka volivna pravica zmagala. Govori se celo, da bodo nekateri izmed sedanjih ministrov in poslancev odlikovani, ker so se toliko trudili za novo volivno pravico. Drugi teden bomo že lahko poročali, kaj bo v gosposki zbornici in tudi na cesarjevo potrdilo mislimo, da ne bo treba dolgo čakati. Potem se pa začnemo pripravljati za nove volitve, da bomo pomedli vse, kar je starega in gnilega, in izvolili delavne ljudi za svoje državne poslance.

DELEGACIJE.

Zadnjič smo razložili, kaj so delegacije in poročali smo o sestanku delegatov v Budimpešti. Mem tem časom so bila v delegacijah posvetovanja glede naše vojne mornarice. Poveljnik mornarice, ki je sedaj admiral grof Montekukuli, je poročal o zgradbi novih bojnih ladij. Poslanci so bili zadovoljni in so vse odobrili. Pohvalili so admirala, ki je zvišal plačo delavcem v puljskem arzenalu. (Arzenal se imenuje kraj, kjer se delajo nove ladje in popravljajo stare.) Pri računu za bojne ladje po navadi poslanci nič ne ugovarjajo, ker vsi žele, da se naše bojno brodogradništvo, da bo kos italijanskemu. V Italiji namreč da vlada vsako leto nekoliko milijonov za nove bojne ladje in zato moramo tudi mi skrbeti, da imamo dovolj močnih bojnih ladij, ker Bog ve, kaj bo prinesla prihodnost. Znano je vsem, da se Italiji vedno sline cede pa naši Istri, po Dalmaciji, posebno pa po Trstu. Zato moramo biti vedno z bojnimi ladjami pripravljani, da odženemo našega soseda Laha domov, če bi mu kdaj na misel prišlo pogledati k nam. Ker smo mi Slovenci na Goriškem sosedje Lahom, zato se je v razpravi oglasil tudi naš poslanec dr. Šusteršič in je govoril nekako tako-le: Dasi smo z Italijo v zvezi, je ta zveza le bolj zunanja. Mi moramo vedno računati, da lahko pride do vojske z Italijo in zato moramo imeti močno brodogradništvo, da naše vojske ne bo mogla Italija napasti od morja. Pa ne samo ladij, močnih ladij potrebujemo. Treba nam je tudi trdnih in zavarovanih morskikh pristanišč. Sedaj je utrjena morska luka samo Pulj, toda še par dalmatinskih mest moramo utrditi, da naše ladje, če bi bile pre-slabe, lahko takoj dobe varno zavetje, kjer lahko dobe dovolj premoega in živeža. Neobhodno je potrebno, da se Šibenik in Dubrovnik, dalmatinski mesti, utrdita in zvežeta z železnico, in sicer bo najboljša ona železnica, ki pelje čez Dolenjsko in ki bi se podaljšala čez Gorjance in čez Hrvaško v Dalmacijo. — Videti je, da naš voditelj dr. Šusteršič razume položaj naše države.

KAKO DELAJO NEMCI S TUJIMI NARODI.

Že večkrat so imeli čitatelji »Domoljuba« priliko spoznati, kako surovo postopajo Nemci z drugimi nenemškimi narodi. Zatiiranje Poljakov na Poznanjskem n njihovega materinega jezika mora v vsakem trezno mislečem človeku vzbuditi mržnjo in sovraštvo do take vlade, katera hoče s surovo silo potepetati najsvetejše pravice vsakega tujega naroda. Gotovo je, da ne bo imela pri tem suženjskem

delu nemška vlada lahkega posla in da bo morala odjenjati, ker so se Poljaki odločno uprli proti tem nasilstvom in jih podpirajo pri tem še njihovi bratje, ki so pod rusko in avstrijsko vlado. Poljakov, ki se morajo uklanjati pruskemu gospodstvu, je okoli tri in pol milijona, vseh Poljakov pa je okrog petnajst in pol milijona. Kakor smo že večkrat omenili, so razdeljeni v tri države, avstrijsko, rusko in nemško. Toda pustimo to, ker smo o tem že govorili. Danes hočemo odkriti nekoliko nemška barbarstva v afriških naselbinah. V začetku tega meseca je namreč v nemškem državnem zboru imel katoliški poslanec Reren znamenit govor, v katerem je razkril vsemu svetu, kaj počenja Nemci z podvrženimi zamorci v Afriki, in je odločno zahteval, da se napravi že enkrat konec temu suženstvu. Iz tega govora posnamemo sledeče: Okrajni predstojnik v nemški južni Afriki je dal zapreti štirideset vaščanov, ker niso napravili okoli vasi ograje. Dal jih je tako pretepsti, da jim je viselo meso v koščkih od telesa. Sploh pa delajo nemški predstojniki tako z zamorci, kakor bi ne bili ljudje, pretepajo in trpinčijo jih kakor živali. In s tem se širi nemška kultura! Edini, ki se potegujejo za uboge zamorce, so katoliški misijonarji, ki morajo zavoljo tega dosti pretrpeti od nemških predstojnikov. Neki predstojnik je pridrnil ponočni ples in je ukazal svojim uradnikom, naj pozovejo vsa zamorska dekleta na ta ples, matere pa, katere bi se branile udeležiti se tega ponočevanja, naj se kaznujejo z denarno kaznijo. Ko so pa misijonarji prepovedali krščenskimi zamorkam, udeležiti se ponočnega plesa, so bili vsled tega vsi zaprti. Nemška naselbinska uprava je dobro vedela za te slučaje in vendar ni ničesar storila zoper ta in podobna grozodejstva nemških predstojnikov. Tudi z vojaki se je ravnilo prav po živinski. Če so pa prišla ta grozodejstva pred sodišča, so bili navadno krivci oproščeni, kaznovani pa oni, ki so morali pretrpeti različne krivice. Gotovo je, da ne more biti po naselbinah vse tako vzorno urejeno, kakor v kaki evropski državi, ker so vedni boji med domačini in naseljenci. Ni se čuditi, ako se v teh bojih večkrat razvnamejo hude strasti. Vendar se vkljub temu na noben način ne morejo opravičiti nemška barbarstva. To je sad one nemške politike, ki hoče s surovo silo povsod razširjati svojo kulturo, pa razširja le nekulturo in sovraštvo. Tudi v angleških in francoskih kolonijah ni vse tako vzorno, kakor bi moralo biti, vendar se taka grozodejstva, kakor v nemških naselbinah, nikjer drugod ne izvršujejo. Čas bi že bil, da napravi nemška vlada temu suženstvu že enkrat konec! — Med govorom poslanca Rerena so nastali v nemški zbornici tako viharni prizori, da je predsednik komaj pomiril poslance, ki so bili vsi ogorčeni nad tem ravnanjem v afriških naselbinah. Še pred poslancem Rerenom je odkril tudi poslanec Bebel v nemškem državnem zboru veliko nečuvanih nemških barbarstev v afriških naselbinah, tako da je prišlo že takrat do burnih prizorov in so se poslanci vpraševali, ali živijo še v kulturni državi, ki tako trpinči domačine v Afriki. Govor poslanca Rerena jih je še bolj prepričal, da se država, ki trpi taka barbarstva, pač ne more imenovati kulturna država. Po teh odkritjih so gotovo utemeljene besede poslanca Bebelja, s katerimi je končal svoj govor: »Te države (namreč nemške) ne štiti ne krščanstvo, ne človekoljubje, ne kultura, ampak zgolj profit.«

SRBSKO - AVSTRIJSKI CARINSKI SPOR.

Srbski poslanik na Dunaju je odpotoval v Budimpešto k avstrijskemu ministru za zuna-

nje zadeve, Erentalu. To je seveda v zvezi z carinskimi sporom, ker si srbska vlada zelo prizadeva, da bi se poravnal carinski spor med Avstrijo in Srbijo. To kaže tudi to dejstvo, da se je izrazila srbska vlada, da se hoče po možnosti ozirati na avstrijsko obrt, in da bo naročevala blago tudi iz Avstrije.

PROPAD PREBIVALSTVA NA FRAN-COSKEM.

Francosko ministrstvo za javna dela je priobčilo izkaz rojstev in smrtnih slučajev na Francoskem za leto 1905. Iz tega izkaza vidimo sledeče: Da je na Francoskem le nekaj nad 37 tisoč več rojenih, kakor jin vsako leto umrje. Na 10 tisoč prebivalcev pride torej samo 19 slučajev rojstev več, kot slučajev smrti. Ako pogledamo v druge države, vidimo vse druge številke. Na Nemškem pride na 10 tisoč ljudi 148 slučajev rojstev več, kakor slučajev smrti, na Angleškem pa 122 rojstev več, kakor smrtnih slučajev na 10 tisoč prebivalcev. V 44 pokrajinah francoske dežele pa število smrtnih slučajev stalno presega število rojstev. Te številke govore dovolj jasno, kako daleč je že zašei francoski narod v propast! — Zapisovanje cerkvenega premoženja se še vedno vrši po nekaterih krajih in ž njimi so v tesni zvezi tudi nemiri. Ljudstvo napada orožnike in biriče in strelja nanje, ko hočejo vdreti v cerkve. Še celo med višjimi vojaškimi krogi se pojavi večkrat kak odpor proti vladnim naredbam. Tako je odstopil pred kratkim neki višji poveljnik, ker ni hotel pomagati z vojaško silo pri ropanju cerkvenega premoženja.

RUSIJA.

V Peterburgu se je začela obravnava proti admiralu Nebogotovu zaradi predaje ruskega brodogradništva Japoncem. Kakor znano, je bilo za časa rusko-japonske vojske na čuden način zaplenjeno od Japoncev rusko brodogradništvo, kateremu je poveljeval admiral Nebogotov in ki je šlo na pomoč ruskemu brodogradništvu v Port Arturju. Kak bo izid te obravnave, še ni znano. — V Carskem selu je policija zaprla nekoga roparja, ki se je hotel pritihotapiti do carja. — V seji okrajnih zemstev so kmečki zastopniki predlagali, naj se pošlje carju brzojavno zahvalo, ker je kmetom podaril mnogo zemlje. Temu se je uprla stranka kadetov, ki so morali vsled tega na poziv predsednikov zapustiti dvorano. V dvorani so ostali kmečki zastopniki, ki so se brzojavno zahvalili carju. — Iz Odese se je v tem tednu poročalo, da je nastala zopet stavka mornarjev. Vsled razpustitve zveze ruskih parobrodskih društev je začelo stavkati okrog 6000 mornarjev.

Listek.

Povest s Kozjaka.

(Napisal Marijan.)

(Konec.)

Popotnik je stopal z upognjeno glavo proti Pajevini. Čez rame mu je viselo brašno; obleka mu je bila raztrgana in videlo se je, da ni bila umerjena po njegovem živbtu. Ravno tako je bila s čevlji, iz katerih je zdaj-pazdaj pogledal palec v jasni jesenski dan, ki se je nagibal že k zatonu. Mladí Pajčki so se igrali red hišo in zbežali, ko so zagledali popotnika.

Popotnik je prišel na vrh. V vratih ga je sprejel Paj.

»Kaj pa bi ti rad?«

»Ubog popotnik! — Prenočil bi.«

»Kje? Pri nas? — Zakaj nisi ostal pri Bizliju, doli v prvi hiši?«

»Pravi, da nima prostora, da ne more...«

»Viš ga hudirja! Prostora? — Kakor jaz! Meni naprti tako stvar in nič ne vpraša... Je težko pri meni! — Čakaj, Bizelj!«

»Toliko bo že, da se bom kam stisnil, saj sem z malim zadovoljen.«

»Stiskaj se, stiskaj, če se imaš kam! — Kam pa greš tod? Taki ljudje ne hodijo mimo nas kot si ti. Delal bi, fant, delal!«

»Saj bi rad. Mizar sem in službe iščem, pa grem čez hribe. Tu doli v dolini ni nič...«

»Ja? Pa moraš čez Kozjak?«

»I, koder ie! Ne poznam tod sveta...«

Paj se je udal, ker ni mogel drugače. Migal je z brado, kolikor je mogel in ga gonil nazaj k Bizliju, nazadnje se je pa le usmili in ga vzel pod streho.

»Pa bodi no! Tu-le boš spal v veži! Na seno te ne denem, da mi kaj ne zažgeš. Mlad si še in ne vem kdo si, zato je nevarno... Postlali ti bomo, pa leži!«

»Oče, ne bodite nes pametni! Popotnik sem, in popotnike sprejemati je dobro delo!«

»E, dobro! Saj ne pravim, da ni! Zato te bom pa sprejel.«

Tisti večer so sedeli dolgo za mizo. Popotnik jim je pravil čudne reči iz svojega življenja, pripovedoval je vsakovrstne novice, ki se gode po svetu, povedal je, da je bila včasih doma pri hiši bogatija, pa da je oče vse zapravil. Otroci so se razkropili po svetu in hodijo okrog kakor desetniki; nesreča jih preganja in drug za drugega ne vedo. Paj je gledal in se čudil, Paika pa in otroci malo, da niso nanečli strunic in začeli jokati. Nazadnje je bil Paj še zadovoljen, ker je izvedel nekaj novic, kajti na Kozjaku je redkokdaj zašla katera. Družina je šla počivati, tujec pa na svoj osten v vežo. Gosnodar si je še pripravil praznjo obleko, ker je bil drugi dan namenjen nekam v dolino, potem je pa tudi on legel.

Uj, kako bridko se je bil Paj tisti večer zmotil. Še mislil ni, da ima pod streho takega tička. Dolgo časa je premišljeval, kajti fant se mu je smilil, in proti lutru so se očki Paju v glavi razpredle grozovite sanje...

Popoten fant je prišel v hišo, raztrgan in skoro bos. Paj se ga je ustrašil, ker ni vedel, kdo je, in mu ni zaupal mnogo. Zato ga je podil od hiše, naj gre in naj si drugod poišče streho. Fant je začel tožiti in tarnati, da je težko in neznošno njegovo življenje, ker se ga ljudje ozihljejo in nimajo lenih besed zani. Usmiljenja je bil vreden in Paj mu ga je izkazal. Potem je fant pripovedoval novice, ki se gode po svetu, govoril o svojih bratih in sestrah in nazadnje pristavil, da je zelo nesrečen in komaj se izplača živeti... Sanje so se zaobrile, fant je razvil svoji zveženi in začel brskati po niem. Iskal je in iskal, pa zaželene stvari ni dobil. Po dolgem je našel med staro šaro vrstico. »Za Boga, kaj ti bo?« — »I, nič, kar tako... Dolgčas mi je postalo, pa bi se rad malo poigral...« Fant je vezal zanjko. »Z vrstico se menda ne boš igral?« — »Zakaj na ne? Človek se igra s stvarjo, ki mu ugaja. In meni ugaja najbolj vrvc.« — »Pri meni — v moji hiši se ne boš igral... Vrv je za...« — »Bom se, bom!... Viš, Paj, pod tvojo streho...« — »O sramota! O nevhvaležnost! Usmiljenje sem imel s teboj, zdaj vidim, da si falot. Zato pa ven izpod moje strehe! Marš!« — Zaletel se je vanj z vso silo in ga sunil z roko pod rebra in zakričal kakor divji: »Pri meni se ne boš!...«

Zažvenketalo je nekaj. Okno je bilo odprto, in Paj je v sanjah sunil vanj, da se je sesula šipa in zažvenketala po tleh.

»Kaj je«, je boječe vprašala Paika in skočila iz postelle. Otroci so dvigali glave in se boječe ozirali izpod odeje. Zunaj se je svitalo jutro...

Paj se je vzdramil. Prvi hip ni vedel, kaj se godi. Pomel si je oči, skočil pokoncu in videl je posledico svojih sanj. Od strahu se je ves tresel.

»Vražji fant, kaj mi delaš? Nisi dosti prida... še v sanjah mi ne daš miru.« Plašno je gledal in pomišljal. »Oh kakšne sanje!...«

»Kaj pa je? Kaj pa se ti je sanjalo, da pobijaš šipe, dedec stari.« je zastokala žena.

Ni odgovoril. Skočil je k vratom in pogledal v vežo. Slama je bila razstлана prav do vrat, tujca pa nikjer. Prižgal je trsko, ker se ni še dosti videlo, da bi se boljše prepričal. Ni ga bilo. Izginil je. — Kam?

»Kaj sanje so se uresničile?« Stresel se je zopet po vsem životu. »Ko bi se bil res?... Nikamor si ni upal in tudi govoriti ni mogel od strahu.« »Pod mojo streho?... Duh njegov se bo povračal in gosta bomo imeli vsako noč...« Letal je gorindol, pa ni vedel, kaj bi storil.

»Kaj ti je? Starina uboga, govori vendar! Kaj stokaš in momljaš kot jazbec v škripcih?«

»Joj, joj, Lena! Bog se usmili! Pojdiva gledat! Strah me je!«

Govoril je pretrgano, in Lena še ni vedela, kaj hoče.

»Kaa!... Saj se ti menda ne meša? Povej, kaj ti je?«

»Strah me je... Pod streho pojdiva gledat!«

In šla sta po lestvi v podstrežje, in živi mravljinčji so gomazeli po obeh. Stara je nosila svetilko, ki sta jo bila prižgala, in mrmrala od jeze nerazumljive besede, strah je bilo pa tudi nje. Pregledala sta vse. Nikjer nič! »Bog daj, da bi ne bilo!« Pregledala sta še enkrat vse po veži, pogledala tudi pod dimnikom, in tukaj se ima je šele zasvetilo. Stara je bila prva zapazila: Klobas ni bilo nikjer, ki so prej sušile na preklji. Tisto leto je bil namreč Paj nenavadno zgodaj zaklal.

»Ukral jih je lump in zbežal...« je kriknila Paika.

»O jeji! Sanje, sanje,« je javkal Paj.

»Kakšne sanje? Še zdaj ne vem. — Lump je ušel... Okral nas je rokomavh grdi,« je upila Paika in klicala vse svetnike na pomoč. »O da bi ga jaz dobila... Zdaj imaš! Kaj si ga jemal?«

Stopicala sta po veži, gledala milo pod dimnik, pa klobas ni bilo. Vzdihovanja in tožba kar ni bilo konca. — Šla sta v sobo. Mali Pajčki so bili med tem zlezli s svojih ležišč in začudeno spraševali, kaj je. Miha se je hotel obleči, pa je videl, da ni kamižole.

»O nebesa, tudi kamižolo je odnesel!«

»Kaj, tudi kamižolo, capin? Lepa kamižola je bila in še nikdar ni imel take, tat tinski!«

»O joj mene! Okraden!...«

Paj se je sesedel utrujen od strahu in jeze na klop za pečjo. Ni vedel, pri čem je, in kako bi si pomagal.

»Okraden!... Kdo je kriv? — Hudirjev Bizelj!...«

Povest o fantu-popotniku je zdaj pravzaprav pri kraju. Ukradel je bil klobase izpod dimnika in kamižolo in jo popihal. S tem namenom je bil prišel na Kozjak in posrečilo se mu je. Zunaj pod kozolcem je pustil svoj razcapani suknič Paju v trajen spomin.

Tisto jutro Miha ni šel v dolino, kakor je bil namenjen. Preveč je bil zdelan. Tožil in objokoval je svojo nesrečo in od jeze stiskal

pesti proti fantu — uzmoviču, še bolj pa proti Bizliju, ki je bil vsega kriv. Hodil je krog hiše gledal na vse strani, kakor človek, ki je zadržal in večkrat požugal doli proti Bizliju.

»Čakaj, pasja dlaka, jaz ti pokažem! — Tožil te bom... Tudi ene je ni poštene na tebi!... Zakaj ga nisi sam vzel pod streho in si meni nakopal tako nesrečo? — Oh, kamižola! — In klobase, kako vas je škoda! — Tebe naj bi bil okral, preklja dolga, prekljenec dolgoroki, snak kozjaški! Ali sem te prosil, da ga pošli k meni? O ti zavidljiv! Sam nisi hotel postaviti svojih suhih reberev nevarnost? O, čakaj, Bizelj, čakaj; jaz te naučim molitvic! Še ne veš, kaj zna tvoji sosed!«

Ob tistem času se je napravljval Bizelj v gozd po listje. Zapregel je svoje voliče in zaškrpala so kola proti Pajevini. Moral je mimo, slutil pa ni nič hudega. Ni mu bilo namreč še prišla na uho nezgoda, ki je zadel Paja ponoči.

Paj je priletel iz hiše in pihal po modrasovo. Oči so mu izstopile, brada mu je zamagala, redke ščetine na njej so se pozežile in skozi zobe se mu je vsula z jezika ploha psov. Bizelj je obstal in poslušal, kaj bo.

»Štulec štulasti, preklja dolga, biga ne slana, lepo si mi napravil... Ti si možak in zelo dobrotljiv sosed... Hvala ti! Takih je malo!...«

»Kaj hočeš spet, silo malo? Kaj sem ti storil, da se zaganiš vame kakor osa?«

»Ti bom že da! Rokomavha si mi posla v hišo. Kdo ti je rekel? Sem se ti mar priporočil?«

Bizliju se je zazdelo, da mu je kaj učinil fant popotnik, ki ga je bil včeraj poslal na Pajevino. Zato je vprašal:

»Kaj pa je?«

»Kaj te briga zdaj! Ni pomoči več. Okraden sem... Tebe naj bi bil, ušesnik za robljeni!«

»Aaa?...«

Paj je zazljal od začudenja in od jeze hkrati, ker mu je sosed privoščil nesrečo.

»Ti si štrama! Ne veš, zakaj se jezijo. Kaj sem mu jaz rekel, naj gre capin in naj te okrade?«

»Rekel gori, rekel doli; poslal si ga k meni in to je dovolj. Pri tebi naj bi bil ostal... Maram jaz za take tiče... Ampak ti ti!...« Paj je zopet zapihal in se razžalil kakor sova.

»Ne skači mi in ne renenči se, doktor za več, zakaj! Zapodil bi ga bil, kot sem ga jaz...«

Paj se je malo pomiril. Ta misel mu menda do zdaj še ni bila prišla v glavo, zato je umolknil. Gledal je v tla in se še ves tresel od jeze.

Bizelj je pognal, ker se mu pač ni zdel vredno, da bi se prepiral in zaškrinjala so kola dalje proti gozdu. Spotoma je premišljal domodek na Pajevini in bil zadovoljen, da je bil prejšnji večer odnesel popotnika. Vedo na ni, kaj je bil tat ukradl; mislil je, da k denarja. Zato je Bizelj tisti dan pomiloval Paika. Ko je pa nozele zvedel, da mu je tat odnesel nekaj klobas in kamižolo, se je potuhteno smeljal v pest, češ, naj pa še enkrat kofe, če hoče jesti klobase in če mu tako dišijo.

Molčala sta potem par tednov in se nista menila drug za drugega. Paj je bil ob kamižoli in klobase in je mirno trpel. Uverjen je bil še vedno, da Bizelj ni bil brez vsake krivde pri tatvini.

Morda bi bilo ostalo tako, da ni Paj zopet zmanjkalo nekega dne soli pri hiši. Sada veda je morala k Bizeljevki ponjo, ker je bila k fari predaleč. In takrat sta sosedu po dolgem zopet malo pokramljali in prišli v stari red.

Kozjarkarja sta pa še nekaj časa molčala. Šele v nedeljo sta trčila skupaj v Baštovski krčmi pri fari. Inako se jima je storilo in sta si podala roke.

»Bizelj, saj te imam rad. Na, pij,« je klical Paj Bizlja, ko je vstopil.

»Hud si bil kot sršen in bal sem se že, da ti bo žilica počila. Beži, beži!« In je pil.

»Kaj sta pa imela,« so popraševali dolinci.

»E, nekaj je prišlo, kar se ne dogaja dostikrat na Kozjaku.«

Paj je moral povedati ves dogodek, in dolinci so se smejali zlasti sanjam, tistim grozovitim sanjam.

»Si kaj naznanil,« je vprašal eden. »Lovili ga bodo, tatu malopridnega, in če ga dobe, se ti bo vsaj dobro zdelo.«

»Naznanil, ja! Mene je mislil tožiti,« je vpil Bizelj, »kakor da bi bil jaz kriv.«

»Tiho bodi, tiho, kaj bi še enkrat pogreval,« je klical Paj. Potem so pili in bili dobre volje.

Domov grede sta se že zopet drezala, ker jima je šlo vino v glavo. Mesec je gledal z neba in se jima smejal.

Tako se prepirajo sosedje po naših samotah za prazne stvari; sami ne vedo, zakaj, in mislijo da mora tako biti. Pa tudi tega ne vedo, da so si poleg vseh prepirov in besedi najboljši prijatelji.

Razgled po domovini.

Somišljeniki pozor! »Domoljub« Vas vabi na vztrajno delo ob božičnih praznikih. Pridobi naj mu vsak vsaj enega novega naročnika. Skrbite, da se bo v prihodnjih praznikih seznanila z našim listom prav vsaka hiša. Današnji številki prilagamo »naročilnico«, s katero naj si vsak naš somišljenik naroči toliko brezplačnih izvodov, kolikor jih potrebuje v namen agitacije. Na naročilnico naj napiše samo število iztisov ter svoj popoln naslov ter prilepi znamko za 3 vinarje.

Položnic, katere smo priložili v zadnji številki »Domoljuba«, naj se naši naročniki poslužijo čim prej za plačevanje naročnine za naprej. Vsak, ki že sedaj pošlje denar za l. 1907, nam zelo olajša veliko delo, ki nas čaka ob novem letu. — Ako kedo izmed sedanjih naročnikov odstopi položnico novega leta, naj dostavi na srednjem delu položnice besedico »novo«. S tem se nam prihrani izredno veliko dela.

Gregorčičev spomenik. V Gorici se je sestavil osrednji odbor za Gregorčičev spomenik, ki ima nalogo sprejemati radodarne doneske slovenskih rodoljubov, s katerih pomočjo naj bi se postavil dostojen spomenik prerano umrlemu pesniku. Načelnik odbora je deželni poslanec in odbornik profesor Ivan Berbuč. Doneske sprejema začasno izvrševalec oporoke rajnega pesnika profesor Josip Ivančič v Gorici (P. Corno št. 8). Imena odbornikov in primeren oklic na slovenske rodoljube objavijo se v kratkem.

Preč. gospodu Primožu Zakrajšek, vikarju v Kostanjevici pri Gorici, se je bolezen močno shujšala. Vrlji gospod hudo trpi. Priporočja se s sobratom v molitve. Gospod Zakrajšek je naš rojak, doma iz Dobropolja.

Podržavljenje idrijske realke. V zadevi podržavljenja idrijske realke je bil 3. decembra dr. Susteršič pri vladi. Podržavljenje se izvrši s prihodnjim šolskim letom, ako temu pritrjuje poklicani faktorji. Brez naših poslancev le ne gre!

Novi ravnatelj v Novem mestu. Za ravnatelja novomeške gimnazije je imenovan g. profesor Franc Brežnik.

Zopet zmaga. Pri občinskih volitvah v Poljanah nad Skofjo Loko je sijajno zmagala Slovenska Ljudska Stranka. Za župana je izvoljen g. Alojz Grošel, svetovavca sta g. Martin Dolničar in Matija Inglič. Zivelj vrlji Poljanci! Poljane so rojstna vas voditelja liberalcev, dr. Ivana Tavčarja. A tudi v rojstni vasi Tavčarjevi ne marajo za njegov liberalizem.

Kaj bomo brali? Zopet se bližamo novemu letu. Treba bo naročiti kmalu novih listov. Toda kaj si bomo naročili za prihodnje leto? »Domoljubovci« bomo seveda zvesti ostali svojemu listu, ki nam je to leto prinašal toliko podučnega in lepega in nam obeta za prihodnje leto še več. Poskrbimo pa, da se bo naš list še bolj razširil, tudi tam, kjer ga do sedaj še niso imeli. Dandanes mora vsakdo, ki hoče veljati za izobraženega, brati, a go-

tovo je, da v liberalnih listih ne bo dobil primerne dušne hrane, nasprotno po branju takih listov, kakoršni so »Narod«, »Gorenjec«, »Notranjec« bo bravec le posurovel in podivjal, kakor uči vsakdanja skušnja. Zato pa priporočajo vsi avstrijski škofoje v zadnjem pastirskem listu glede časopisa, a tole: »Berite zvesto katoliške časnike in spise, ki vas podučujejo o nevarnostih, pretečih vaši veri in o pripomočkih, jih odvracati.« Na delo torej za razširjenje katoliških listov zlasti našega »Domoljuba«, ki ne sme v nobeni krščanski hiši manjkati.

Za izobrazbo. Po raznih krajih naše dežele že obstoje izobraževalna in bralna društva. Vendar je pa še mnogo župnij, kjer jih pogrešamo. Zato na delo! Mi potrebujemo izobraženega ljudstva; čimbolj bo naše ljudstvo izobraženo tembolj bo sovražilo podli in pogubni liberalizem. Kjer pa nikakor ni mogoče ustanoviti izobraževalnega društva, tam naj se ustanovi vsaj farna knjižnica, ki bo izposojevala primerno berilo. Podučnega in leposlovnega berila imamo že precej, za malo denarja se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani mnogo koristnega berila, katero bo ljudstvo gotovo z veseljem prebiralo. Po posameznih farah ali vaseh naj se ustanove bralni krožki. V kaki večji, prostorni hiši naj se zbere zlasti sedaj ob zimskih večerih sosedje in tu naj jim prebere kak mladenič ali mož najvažnejše dogodke iz kakega katoliškega časopisa, n. pr. »Slovenca« ali »Domoljuba«. Ljudstvo je vedoželjno in bo gotovo pazno poslušalo in bo hvaležno tistim, ki mu bodo nudili koristnega in podučnega berila. Ne zamudimo ugodne prilike, sovražnik ne počiva.

Domobranske orožne vaje. Znano je, da je vojaška uprava za domobranstvo določila termine za orožne vaje, katere naj bi si vsi oni, ki pričakujejo v naslednjem letu poziva, poljubno volli. Določen je termin, naj se vsak že meseca decembra javi, kdaj mu bo mogoče prihodnje leto opraviti orožno vajo. Pri posameznih slojih je to mogoče; poljedelec ve približno, kdaj ima največ dela, a tudi ne vedno. Ne tako obrtnik ali trgovec! Doslej ni nikdo izmed zemljanov vseveden, ki bi poznal že bodočnost in mogle naprej vedeti, kdaj bo lahko na uslugo vojaščini. Ker so se določili termini za naprej, naj sledi še odredba, da se bodo tudi vedno upoštevale upravičene prošnje, katere ravno hoče imenovana preprečiti. Sicer naj bi se pa domobranska uprava resno pečala z mislijo, ki je že davno na dnevnem redu ter se je že v delegacijah govorilo v tem oziru. — Naj se namreč orožne vaje pri onih rezervistih, ki so odslužili postavno triletno dobo, popolnoma opuste. To edino bi bilo pametno in umestno, ker po naših mislih in polnem prepričanju so te dolgotrajne orožne vaje nepotrebne.

Krajni šolski svet. V tem mesecu se na Kranjskem izvrše volitve novih krajskih šolskih svetov za bodočo šestletno dobo. Aktiv-

no prično ti šolski sveti svoje delovanje dne 1. januarja leta 1907. Da je krajni šolski svet v občini važen faktor, ne more nkdó tajiti. V prvi vrsti je ravno od njih odvisno imenovanje učiteljev in učiteljic ob razpisanih službah. Da je med učitelstvom dandanes velika korupcija po deželi, ne more nihče tajiti. Ako je krajni šolski svet liberalen, potegoval se bode gotovo tudi le za liberalnega učitelja, oziroma učiteljico, da ju dobi v svojo sredo. Takih slučajev niso redki, ampak, žal, prav pogosti. Zahtevajte, krščanski stariši po deželi, od svojih občinskih odbornikov, da izvolijo v krajne šolske svete tudi zanesljive krščanske može iz svoje srede. Pozor še o pravem času, da se ne bode te prepozno kesali! Krajni šolski sveti imajo pravico in dolžnost skrbeti za to, kake knjige in časopisi se bodo naročili za šolo in kje, zato opozarjamo tudi na to.

— **Zadušila bi se bila kmalu** v noči od petka na soboto pretečeni teden zakonska Pavel in Marija Stele, stanujoča na Poljanski cesti št. 47 v Ljubljani. V zdu stanovanja je bila počila plinova cev, vsled česar je prihajal plin v stanovanje. Žena se je prebudila okrog druge ure zjutraj in je bila že tako omamljena, da ni mogla vstati, ampak je klicala samo na pomoč. Stele je bil še toliko pri moči, da je vstal. Poklicani zdravnik gospod dr. Geiger je dal omamljenima pomoč.

Slovenski časopisje. Zadnje soboto je izšlo delavsko glasilo »Naša Moč« v lepi, povečani obliki. Ta delavski list, ki stane samo 3 K na leto in izhaja vsak teden, prav toplo priporočamo. — Štajerski »Slovenski Gospodar« bo s prihodnjim letom izhajal trikrat na teden. Veseliti se moramo tega napredka. — Prenehala bo izhajati »Slovenska Zadruga«, ki jo je izdajal v Krškem vpokojeni ravnatelj meščanske šole g. Lapajne, ki se je prav po nepotrebnem mnogokrat obregnil ob naše zadrufništvo.

Smrtna kosa. V samostanu usmiljenih bratov v Gorici je umrl pred tednom brat Honorat Bottegara, ki je opravil službo v tukajšnji bolnišnici nad 25 let. Naj počiva v miru! — Umrl je frančiškanski brat Valentin Rapač, doma iz Smlednika na Gorenjskem. Bil je 6 let v sveti deželi kot misionar. N. p. v m.!

Papežev dan. (Po »Škofijskem Listu«). Ko je laška vlada prisiljena po prostozidarjih l. 1870 papežu vse dežele vzela in ga svetnega gospodstva oropala, mu je v tako imenovani garancijski postavi priznala vsakoleten prispevek za vzdrževanje njegovih poslopij, kardinalov in cerkvenih zastopstev pri raznih vladah. Papež Pij IX. je s sveto nevoljo to svoto odklonil, ker ni hotel in ni smel postati nekak plačan uradniške laške države, ker ni hotel in ni smel priznati dovršenega krivičnega ropa njegove države, ker ni hotel in ni smel prodati svoje neodvisnosti, prepotrebne za samostojno vladanje sv. cerkve. Krščanski narodi so čuili s svojim Očetom, pa so povsod

začeli pobirati prispevke za obsežne Njegove potrebe. Ti prispevki so bili za Pija IX. prav obilni; toda že za Leona XIII. so se začeli zmanjševati tako, da so sv. Oče pri raznih prilikah vernikom svoje stiske vsaj nekoliko odkrivali. Odkar pa je prostožidarstvo na Francoskem zmagovalo, prepodilo mnogoštevilne redove in katoliško cerkev pahnilo v siromaštvo, odkar je duh protikrščanski srca Rimu odvrnil in odtegnil, od onda so se prispevki tako zmanjšali, da so sv. Oče Pij X. zares v najhujših stiskah. V novejših časih so prostožidarski listi sprožili in razpravljali misel, da vsota, katero je laška vlada papežu priznala, ne more zastarati, da jo mora torej vlada imeti zmeraj pripravljeno in jo mora papežu kaj dati, kadar bi jo zahteval. Upajo namreč, da skrajna potreba papeža prisili poseči po teh denarjih, s tem priznati zaplenitev Njegovih dežela, in rimsko vprašanje bi bilo rešeno. Toda sv. Oče tega storiti nečejo in tudi ne morejo, ker bi s tem papeštvu in katoliški cerkvi preveliko rano zadali. Kako bi se mogli odreči starih, nikdar zastarelih pravic, kako svoje cerkvene prostosti in neodvisnosti, kako postati plačan javen uradnik laške države, laškega prostožidarstva? In ali ne bi papež s tem izgubili onega velikega sijaja in izrednega ugleda, ki ga imajo sedaj pri katoliških, da, tudi pri nekatoliških narodih? Ali ne bi prenehali prispevki vernikov vesoljnega sveta, pa bi denarni Njegov položaj postal še slabši od sedanjega? Sv. Oče so zares v silni stiski. Stroški za cerkveno upravo, za kardinale, za potrebne uradnike, za zastopstva pri vladah, za misijone in za sto drugih potrebnih zadev so ogromni, dohodki pa vsako leto manjši. Sv. Oče nikoli ne morejo vedeti, koliko podpore jim bodo poslali dobri verniki, raztreseni po celem svetu: Kako je ta negotovost n. učna in bridka, ker se nikoli ne more veljaven proračun sestaviti in bi se utegnulo v velike dolgove zabresti. Ni torej čuda, ako se je po želji sv. Očeta po vseh škofijah začelo misliti na to, kako bi se sv. Očetu vsaj neka svota dohodkov za vsako leto mogla zagotoviti in bi mogli popolnoma na njo računati. V ta namen smo se že škofje med seboj zavezale, koliko hočemo vsako leto najmanj darovati; poprašali smo razne kapitlje in samostane, za koliko najmanjšo letno vsoto bi se mogli oni zavezati. Dolžni smo pa tudi vernikom stiske sv. Očeta opisati in jih k bolj obilni miloščini izpodbujevati. Nedavno je bil pri sv. Očetu neki francoski diplomat. Rekel jim je, da bi se za vse njihove potrebe obilno poskrbelo, ko bi vsak odrasel katoličan zanje vsako leto daroval po eno kronico. »O kaj eno kronico, naglo odgovore sv. Oče, obilno bi bilo za moje potrebe poskrbljeno, ko bi vsak odrasel katoličan daroval le po 10 vinarjev.« In zares! Ako pomislimo, da so pri nas prav mnogi kraji, kjer si odrasli, ne le možje, tudi mladeniči in dekleta precej zaslužijo, ali ne bi mogla vsaj večina odraslih svojemu stiskanemu ter oropanemu Očetu dati v podporo letnih 10 vinarjev? Vem, da nekatere družine, jako siromašne pa mnogoštevilne, tudi tega ne bi mogle darovati, toda, ali ne bi v isti župniji drugi bolj imoviti toliko več žrtvovali, da bi vendarle na vsacega prišlo po 10 vinarjev? Kako lepo bi bilo, ko bi v škofiji en dan v letu določili kot papežev dan, kot dan skupnega našega Očeta, pa bi onega dne prišli k slovesni sv. maši in pri tej sv. maši za papeža darovali po 10 vinarjev in bi oni, kateri ne bi mogli v cerkev, v dotičnem tednu to svotico prinesli v župnišče? Ali bi ne bil to preimeniten dan za vsa škofija? Ali si ne bi zaslužili blagoslova četrte zapovedi Božje? Vsaj je Bog dovolj mogočen, da nam naš dar Njegovemu namestniku stotero povrne, povrne pri naših

delih in podvzetjih, povrne z dušnimi milostmi, povrne v častnosti in v večnosti. Gotovo Bog nikomur ne ostane dolžan, pač pa z izrednimi obrestmi povrne vsako posojilo. »Papežev dan naj bo v nedeljo po prazniku sv. Miklavža; kjer je ta nedelja nemogoča, naj se določi kaka druga nedelja v adventu.

Za društvene zборе. Ravnokar je izšel v zalogi »Katoliške bukvarne« v Ljubljani

»Šesti venček narodnih pesmi«

Našim društvom sestavno priredil Fran Ferjančič.

Kako so priljubljeni proizvodi tega skladatelja, nam je pokazal najboljši uspeh njegovih dosedanjih skladb, ki so razun najnovejših »moških zborov« že vse razprodane. »Šesti venček« nikakor ne zaostaja za svojimi predniki, temveč jih, reči smemo, nadkriljuje. Pri tem »šestem venčku narodnih pesmi« se je bolj kakor pri prejšnjih pazilo na to, da je venček bodisi po besedilu, bodisi po sestavi poraben za možki in ženski zbor. Zlasti za možki zbor ima ta venček pred drugimi to prednost, da ga ni treba postavljati čisto nič višje. V ženskem zboru mora drugi alt peti nekaterekrat v par pesmicah spodnji »f«; kjer nimajo tako nizkih altov, lahko pomaga na onih mestih tenor.

Istodobno priporočamo

Ferjančičeve »moške zборе«.

ki so izšli pred nekaj meseci v isti zalogi. Ferjančičevi zbori so vredni vsega priporočila in je želeli, da jih nabavijo vsa naša društva v splošno korist glasbenega napredka.

Cena za »šesti venček« znaša 40 vin., s poštino 45 vin.; 10 izvodov 3 K. — Cena »moških zborov« pa znaša 2 K 20 vin., s poštino 2 K 40 vin.; 5 izvodov 7 K 50 vin.

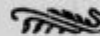
Naročila sprejema »Katoliška bukvarna« v Ljubljani.

* »Vojska na daljnem vzhodu«. »Katoliška bukvarna v Ljubljani« ima v svoji zalogi sedaj dokončano delo: »Vojska na daljnem vzhodu«. Knjiga je jako zanimiva ter obsega 380 strani z mnogimi krasnimi ilustracijami, katere nam predočujejo kraje bojnega polja, razna najnovejša morilna orodja, njih porabo itd.; kratko malo nas popelje na daljni vzhod, nas seznanja s šegami ondotnih prebivalcev, s poveljniki ruske in japonske armade, z vojaštvom in sploh z vsem, kar se je zgodilo v usodepolnem času krvave vojske. Ker je ta vojska svetovnega, zgodovinskega pomena, zatoraj priporočamo vsakemu, da si omisli to zgodovinsko podučno delo. Gotovo je, da bo knjiga za vsako starost kot novoletno darilo, eno najlepših daril. Ker so prostori »Katoliške bukvarne« precej omejeni in ker zavzema obsežna knjiga dokaj prostora, zatorej jo oddajamo v času do Novega leta po znatno znižanih cenah. Krasno vezana knjiga, v novih, izvornih, v ta namen posebej prirejenih platnicah stane samo 4 K 20 vin. (mesto 6 K 20 v.); nevezana samo 3 K 20 vin. (mesto 4 K 80 v.). Ker velja znižana cena le do Novega leta, zatoraj opozarjamo, da si vsakdo, kateri bi si omislil knjigo, isto naroči prej ko slej. Po pošti poslana knjiga stane 30 vin. več. Naročila naj se dopošljejo na »Katoliško bukvarno« v Ljubljani.

* Zbirka ljudskih iger. Ravnokar sta izšla peti in šesti snopič »zbirke ljudskih iger« s sledečimi igrami: Garcia Moreno. Založna v petih dejanjih. (Moške vloge.) — Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (Moške vloge.) — Sv. Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (Ženske vloge.) — Kukavica — modra tica ali: Boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (Ženske vloge.) — Pri gospodi. Saloigra v

dveh dejanjih. (Ženske in moške vloge.) — Čevljari. Veseloigra v treh dejanjih. (Moške vloge.) — Kmetin fotograf. Komičen prizor. (Moške vloge.) — Kovačev študent. Burka. (Moške in ena ženska vloga.) — Oba sešitka v enem zvezku veljata 1 K 60 v. Kdor naroči 10 zvezkov ob lednem, dobi enajstega kot nameček. Naročilo sprejema »Katoliška Bukvarna v Ljubljani«.

+ Volitev v predstojništvo in razsodišče delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu. Dne 29. decembra t. l. se vrše dopolnilne volitve v predstojništvo, odnosno v razsodišče delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu, v kateri sedaj niti Slovenci niti Hrvatje nimajo svojih zastopnikov. Pri predstojajočih volitvah nam je Slovincem vse storiti, da si pridobimo v vodstvu in razsodišču zavoda primerno zastopstvo. Osnoval se je v Ljubljani za te volitve akcijski odbor, obstoječ iz zastopnikov obeh slovenskih strank; obe stranki sta namreč mnenja, da gre tu za pravično občeslovensko stvar, kateri je pomoči do zmage le ob složenem postopanju. V imenu tega odbora se obračava do naših županstev, župnijskih uradov, do obrtnikov in do zavednih Slovencev sploh z nujno prošnjo, da v svojem kraju pri obrtnikih, ki imajo svoje delavce zavarovane zoper nezgode, zberejo glasovnice, ki so bile nedavno poslane. Glasovnice naj vsak delodajalec podpiše! Imen kandidatov pa ni treba vpisati. Zbrane glasovnice je poslati na naslov: Josip Lenarčič v Ljubljani, pisarna trgovske zbornice. — Za odbor: Karol Pollak l. r. — Josip Lenarčič l. r.

Gorenjske novice.

Iz blejskega kota.

g Zginila je brez sledu v soboto, dne 1. decembra, zvečer 26 let stara Terezija Rogač, pristojna na Bled. Oblečena je bila v delavno višnjevkasto obleko. Ako bi kdo kaj natančnejega zvedel o njej, se prosi, naj to javi župnemu uradu na Bledu ali pa Leonu Klarmanu, posestniku istotam.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Domžal. Katoliško izobraževalno in podporno društvo je priredilo zopet v nedeljo 2. t. m. predavanje »o varstvu zdravja«, kako se je treba zavarovati proti jetiki in legarju. Predaval je g. dr. Zajc iz Ljubljane. Prijazni gospod doktor je še objubil nam drugič zopet kaj zanimivih podatkov podati o jetiki. Le želeli bi bilo, da bi se taka podučna predavanja prirejela tudi drugod. Doktorju vsa čast in hvala za nauke, ki nam jih je podal. Le kmalu zopet na svidenje!

g Napad na žensko. Z ozirom na poročilo v »Domoljubu« z dne 15. novembra t. l. pod naslovom »Napad na žensko«, blagovolite sprejeti v pojasnilo, da se stvar ni zgodila tako, kakor se je sporočilo. Antonija Jerko, po domače Čičkova, iz Dobena pri Mengšu, je že dalje časa bolna za gotovo žensko boleznijo (histerijo). Ko je pretekli turek zjutraj ob 6. uri šla v Mengeš, jo je napadel krč, kakor že parkrat preje. Padla je na zemljo, kjer so jo našli v nezavesti. Imela je v roki pod vratom kake pol kile težek kamen, s katerim se je nekoliko na vratu obdrgnila. O kakem napadu ni sledu. Kar se je drugače bralo o napadu v listu, je dodala domišljija ljudi.

g Iz Mengša. Dne 9. decembra je izobraževalno društvo priredilo predavanje na Ro-

dici pri Adamu. Predavalo se je o izobrazbi kmetijskega stanu. — Na tretjo adventno nedeljo, t. j. 16. decembra namerava društvo napraviti predavanje v veliki dvorani Ladstätterjeve tovarne v Mengšu. Začetek bo ob 3. uri popoldne.

Iz Št. Vida in okolice.

g Na pomoč zapuščenim sirotam. Znano je, da se imajo po prizadevanju sodnijskega tajnika g. Milčinskega po posameznih občinah ustanoviti posebni sirotinski sveti, ki naj bi skrbeli za varstvo zapuščenih sirot. Pri nas je tak sirotinski svet imel 8. t. m. svojo prvo sejo. Sestavil se je za vsako vas zapisnik vseh sirot v vasi in za vsako vas se je izvolil en zaupnik, ki ima nadzirati sirote določene vasi. Že pri prvi seji, se je dognalo, da je v občini več sirot, za katere se nihče ne zmeni, ker so od sodnije postavljeni varuhi deloma že pomrli, deloma se pa za izročene jim sirote ne brigajo. Iz tega se vidi, da je ta nova uredba gospoda Milčinskega vse hvale vredna in da se bo na ta način marsikatera sirota rešila iz žalostnega položaja.

g Mladeniči so se zganili. V nedeljo, 9. t. m. je nad 50 tukajšnjih fantov imelo sestanek po § 2, na katerem so sklenili ustanoviti telovadni krožek, kot pododsek Blaž Potočnikove čitalnice. Nastopili so na tem sestanku štirje fantje kot govorniki, ki so povdarjali potrebo mladeniške organizacije. Dosedaj ravno ob nedeljah popoldne niso imeli kam iti, k večjemu v kake družine, po katerih jih je glava bolela, odslej pa se bodo zbirali v telovadnem krožku, ki jim bo nudil dovolj izobrazbe pa tudi poštenega razvedrila in zabave. Nato se je izvolil odbor, ki naj poskrbi vse potrebno, da se ta sklep prej ko mogoče izvrši. Sestanka se je udeležil tudi g. Ivan Podlesnik iz Ljubljane, ki je fantom dal potrebne nasvete in jih navdušil za telovadbo in organizacijo.

g Mladeniči, pogum velja. Kdor ima veselje, naj pride v nedeljo, dne 16. t. m. popoldne ob 5. uri v Cebavovo dvorano.

g Izobrazbi! Preteklo nedeljo popoldne je v Blaž Potočnikovi čitalnici predaval g. Iv. Podlesnik o potrebi knjigovodstva pri gospodarstvu. Zbrani gospodarji in mladeniči so z vidnim zanimanjem in zadovoljstvom sledili mislim gospoda predavatelja. Če bo le mogoče, ustanovil se bo še v letošnji zimi poseben knjigovodski tečaj, v katerem se bo podučevalo o knjigovodstvu. Bog daj, da se ta lepa misel izpelje.

g Kmetijsko društvo bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. popoldne v »Cebavovi« dvorani imelo sestanek, na katerem se bo sklepalo o nakupu bencin-motorja in o vpeljavi knjigovodskega tečaja. Gospodarji in mladeniči, pridite v obilnem številu na ta zanimiv sestanek.

g Običajnega javnega predavanja v nedeljo, 16. t. m. vsled sestanka kmetijskega društva ne bo, pač pa bo prihodnje nedeljo, dne 23. t. m.

Bohinjske novice.

g Nesreča v plan'nah. Ponesrečil se je dne 4. decembra pri sekanju drv Jože Cvetek od Stare Fužine. Spodrsnilo mu je, glava je priletela na kamen — bil je kar takoj mrtev. Rajni je bil sicer prijatelj žganja, a tisti dan ga še ni bil okusil.

g Obilo snega nam je prinesel sv. Nikolaj, pa isti dan zopet nekaj neprijetnega, namreč: Les so vozili skupaj v gorah na planini »Suši«. Pri tem pa je začelo Janezu Mlakarju iz Fužine jako slabo prihajati. Njegov brat Peter pošlje 26letnega Janeza Rozmana po pomoč. Snežilo pa je, kot bi beraču »flike« trgal... Peter čaka pomoči — brat umira. Čudno, od

nikoder nič. — Ko je brat Janez umrl; hiti sam in dobi Janeza Rozmana nedaleč od vasi pri »Hudčevem mostu« sedečega v snegu — hitro ga vzdigne in nese domov, kjer so ga še rešili za enkrat iz smrtnih rok.

g Okoli Bohinja mora voziti v snegu pošta vsak dan, kar se dosedaj ni godilo. In to na željo enega človeka. Kaj pa cele vasi želijo — za to se poštno ravnateljstvo ne briga. To nam nikakor ni prav!

Iz kranskega okraja.

g Iz Olševka. Preteklo nedeljo popoldne, 9. t. m. je imelo naše izobraževalno društvo pod vodstvom skrbnega g. župnika Andreja Volca predavanje in srečolov. Predavati sta prišla iz Kranja prof. dr. Debevc in g. kaplan Val. Sitar. Prvi je govoril o kmetiskem življenju v poeziji, drugi o dveh sovražnikih kmetijskega stanu, kapitalizmu in alkoholizmu. Dvorana je bila premajhna; zunaj pod okni so poslušali vedoželjni fantje. Obema predavanjema so sledili ljudje z velikim zanimanjem in krepkim pritrjevanjem.

g Iz Kranja. Željno so ga pričakovali, slednjič je vendar prišel — sv. Miklavž. Dvorana našega izobraževalnega društva »Kranj« je bila ob 6. uri zvečer nabasano polna. To so utripala srčeca otrok, ko je za zagrinjalom včasih nekaj zazvončkalo »cin, cin«, ali ko je semtertja zarožljala veriga... Slednjič se dvigne zastor. Sijajna skupina! Miklavž ima do otrok ljubeznjiv nagovor. Nato se spusti z višin dol med mladino: vsi radi molijo, poljubujejo »Miklavžu« palico, jokajo, stiskajo se k materam. En porednež mora za »eksempel« v brlog. Ko je Miklavž s svojim spremetvom stopal zopet v višave, je videl same vesele, žareče obraze...

g Predavanje v duštvu »Kranj« je bilo dne 2. t. m. Predaval je g. dekan A. Koblar o razdejanju Jeruzalema in razpršitvi Judov po svetu ter njih delu v srednjem veku, posebno v Ljubljani, Prihodnje nedeljo, dne 16. t. m., ob 6. uri zvečer bo v društvu »Kranj« predaval g. tajnik Val. Sitar o židovstvu v dvajsetem stoletju.

g Iz Kranja. V nedeljo popoldne, dne 9. t. m. je priredila naša Marijina družba igro »Trmoglavka«. Reči moramo: občudovali smo pridnost in vztrajnost deklet. Za trud, ki so ga imale, so obilno poplačane s soglasno pohvalo vseh navzočih, ki jih je bila prostorna dvorana prepolna.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Kroke. Smrtna kosa je pobrala v Kropi v ponedeljek 3. t. m. Terezijo Mihelčič roj. Eržen. Bila je mati dvema bogoslovcema, a ni ji bilo dano čakati ni prvega, ki je umrl pred 16. leti, ni drugega, ki študira sedaj v goriškem semenišču. Naj v miru počiva!

Dolenjske novice.

Iz ribniškega okraja.

d Medved. Pred kratkim je obiskal medved nad danskimi lazi hekega Pickovega lovca. Ko se je ta ravno mislil malo odpočiti na nekem štoru, ugleda kosmatinca pred seboj. Lovca ga malo poštropi z zaljčki, nakaar jo je kosmatinec naglo popihal.

d V Jurjevici nameravajo napraviti na spomlad širambo za gasilno orodje, kar bi bilo jako potrebno. Še boljše bi bilo, ako se ustanovi gasilno društvo, ki bi na primer-

nem prostoru napravilo »Gasilni dom«. Dobil bi vsako leto nekoliko podpore. Može in fantje, edinosti nam je treba. Z združenimi močmi se vse doseže.

d Sneg smo dobili tudi v kočevskem okraju. Zato pa, kmetje, da vas zaljčki ne prehitite, obvežite in zavarujte si sadna drevesca še o pravem času, zakaj prepozno kesanje nič ne pomaga.

d Leto 1906 gre h koncu; marsikaka obljuba se je že storila čez leto, ali se bo vse to vresničilo ali ne? Koliko gospodarjev je še pri nas, ki nimajo ne »Domoljuba« ne »Slovenca« in sploh nobenega katoliškega časopisa. Večina Ribničanov gre po svetu, vedel ti bo eden ali drugi povedati, kaj je bral v tem ali onem časopisu. Vsak je dobro prepričan, da so kmetje po družih deželah gotovo na en ali še več dobrih listov naročeni. Zato pa tudi ti Ribničani ne bodi nazadnjak. Glej da boš enak kmetom drugod. Za borne tri kronce boš gotovo 52krat v enem letu poštno vesel. Torej spolni moje želje in zagotovim ti, da ti ne bo žal. Spomni se pa tudi pregovora, ki pravi: Obliuba dolg dela.

d Sodražica. Dne 4. t. m. je pri nas padla s hodnika prvega nadstropja, kjer je perilo obešala, Marija Pucelj, samska zasebnica, in obležala na mestu mrtva.

d Iz Roba se poroča: Veselica katoliškega izobraževalnega društva v nedeljo, 25. novembra je izvršno vspela. Na vspredu je bila prva točka petje, katero je oskrbeli domači mešani zbor. Nato je sledil govor, katerega je govoril domači g. župnik. Za govorom je sledila gledališka igra »Svoji k svojim«. Vsi igralci so jako dobro rešili odkazane jim vloge. Občinstvo je napolnilo vse prostore.

Iz krškega okraja.

d Umor in samoumor. Grozna žaloigra se je doigrala 3. decembra v Novi gori, fara sv. Duh pri Krškem. Zverinski sin posestnika Raka, ki je bil svoj živi dan vodja neštetihih pretepev in drugih nerodnostij v fari, potokel je v svoji slepi zmoti pred hramom v vinogradu svojega očeta. Na bolestin klice smrtnoranjenega očeta je prihitela hi, da bi ga branila, pa tudi njej nečloveški brat z debelo gorjačo zadal smrtne udarce. Ko je dovršil svoje krvavo delo, je šel na svoj dom, je vzel svojo starokopitno puško, jo dobro nabasal s smodnikom ter nato odhitel proti gozdu Beznicam. Na potu ga je srečala njegova žena, kateri je tudi grozil s smrtno. Ko je dospel v tih gozd na varen kraj, vsedel se je na štor posekanega drevesa, si sezul črevlje, nastavil smrtonosno puško cev na prsa in z nogo sprožil ter tako končal svoje divje življenje. Pravi, da je vzrok te grozne žaloigre le to, ker je oče dal hčeri vinograd mesto njemu in srd ga je tiral do groznega koraka.

d V Krškem je začela izhajati »Posavska Straža«. Koj v prvi številki se je postavila po robu predrznim Nemcem, ki hočejo poplaviti Posavje, najbolj pa okrcava in biča breške nemčurje. Tako prav! Naprej do zmage nad Nemci.

d »Slovenska Zadruga« preneha izhajati z novim letom, katero urejuje ravnatelj meščanske šole v Krškem, Ivan Lapajne. Isti izda v kratkem knjigo »Slovenski Posojilničar«.

Iz Št. Ruperta.

d Št. Rupert. (Ljudski shod.) Dne 9. t. m. je bil v Št. Rupertu ljudski shod. Poročat je prišel deželni poslanec g. dr. Schweitzer. Govor njegov po glavni vsebini prihodnjič. Sprejele so se soglasno sledeče resolucije: 1. Ljudstvo, zbrano na političnem shodu v Št. Rupertu, dne 9. decembra 1906, v številu do 300 mož in mladenčev izreka svojim

poslancem Slovenske Ljudske Stranke, zbranim v »Slovanski zvezi«, najtoplejšo zahvalo za njihovo trudapolno delo za enako občno vol. pravico, osobito še posl. dr. Šusteršiču, ter izreka obsodbo nad ne vrednim postopanjem liberalnih poslancev, ki blatio v tujini slovensko ime. Živeli dr. Šusteršič in tovariši! Naprej za pravice kmetskega stanu! 2. Soglasno se prizna zahvala dr. Schweitzerju in drugim poslancem Slovenske Ljudske Stranke za delo in trud v deželni zbornici. Tudi tukaj mora na dan občna in enaka volivna pravica. 3. Glede železnice Trebnje-Št. Janž povdarja ljudski shod, da je postaja v bližini Št. Ruperta neobhodno potrebna, ker naj služi ta železnica tudi ljudstvu in občnam! — Ljudski zbor je soglasno vzel na znanje te resolucije in pozival poslance na delo za kmeta.

Belokranjske novice.

d Na Vinici se je ustrelil orožnik Slabina, doma iz Siške pri Ljubljani. Vzrok samomora je baje, ker je preveč rad pil, pa ni rad plačal. Morda še kaj drugega?

d V Starem trgu pri Poljanah so dobili novega g. kapelana. Ko bi le bili tudi Poljanci »novi«, da ne bi tako radi hodili »na božjo pot« v črnomaljsko komendo!!!

d Sodniški adjunkt g. Lucij iz Črnomlja hodi skoro vsako nedeljo v Bojance »studirat« za vlaškega popa?! Naj vendar ne dela sramote svojemu vzvišenemu stanu in naj raje doma študira paragrate, da ne bodo ljudje imeli preveč stroškov in sitnosti zaradi njegove juristiške nevednosti! Ste zastopili, gospod doktor?

d Črnomaljski in metliški župan, oba zapupnika smrdljive liberalne stranke, oba zagovornika brezverske Tavčarjeve bande — in oba imata v Ljubljani zelo odlična dva gospoda duhovnika najbližja sorodnika. I seveda, Tavčar je imel strica, Jutraš ima ujca in Puhček bratrance-duhovna. Pojdita no v Rim, da vaju izbrisejo iz take klerikalne »zlahte«.

d Iz Semiča. Ana Kočevar iz Nestopie vasi se je tožila s svojim sosedom. 9. nov. se je vršila pravda v Črnomlju. Bili sta klicani mati in hči. Scednik je opozarjal na važnost prisege in govoril o kaznih, ki čakajo krivoprisežnike. Hči govori za sodnikom prisego. Sveče so še gorele, ko se sirota zgrudi na tla vpriči svoje matere in več drugih ljudi. Sodnik, pisar njegov in mati oblivajo hčerko z mrzlo vodo. Posrečilo se jim je jo rešiti žalostne in strašne smrti. Kako resničen je rek: Bog vse vidi, Bog vse ve.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Zat čina. V kratkem času si prinesel iz naše vasi, dragi »Domojub«, nekaj novic, a vse so bile le žalostne vsebine. Tudi danes nimam poročati nič veselega. Nadležna zima je utrgala na našem Marijinem vrtu prvo cvetko in jo presadila na rajski vrt v obližje Marijino. Umrila je namreč pred tednom draga nam sestra Marijina Antonja Kozlevar po domače Mantkova iz Virja. Dolgo časa je rajnica bolehal, a udano je prenašala trpljenje in bolezen. Slednjč jo je Marija poklicala k sebi v boljše življenje. Pogreb je dokazal, kako je bila vsem priljubljena. Njene tovarišice so jej kupile lep venec, zapele žalostnko ob grobu in opravile za njo mnogo molitev. Tudi drugega ljudstva je bilo prav veliko pri pogrebu. Naj počiva v miru!

d Iz Ambrusa. Pri podružni cerkvi sv. Lucije na Kalu, župnije ambruške, bo tretjo adventno nedeljo, t. j. 16. t. m. ob 10. uri služba božja.

d Iz Javorja pod Ljubljano. Dne 19. nov. se je vračal iz semnja iz Ljubljane Franc Novak iz Besnice št. 11. Ustavil se je v gostilni

Jerneja Zupančiča v Besnici, kjer so imeli ravno ženitovanje, poklical mesa in hlastno jedel, naenkrat postane bled, pade okolu in bil je mrtev. Pravijo, da se je zadavil. Nesreča nikdar ne počiva. Pred kratkim se je ravno tu eden obesil.

d Iz Trebeljevega. V Štangi se kuje neki nov anarhizem, menda v zvezi z bližnjimi liberalci. Dne 28. nov. je dobil tukajšnji župan g. Jožef Gale nek zaprt list z litijske pošte. Dotični list je bil dne 25. novembra v Štangarju na pošto oddan. Vsebina istega se glasi: »Prosim, ne delaj si sovraštva z Štangarji, pust jih pri miru če ne pojdeš ti in tvoje pohištvo u luft se boš kesal, če me zastopiš kaj čem reč.« List je bil spačeno pisan brez podpisa. Da se je pa ta list pisal, je vzrok sledeči: Med Veliko in Malo Štangarji in Poljanci je neka pravda trajala že več kot eno leto za popravo občinskega pota od štangarske župnijske cerkve do posestnika Alberta Pahorja. Nobeden je ni hotel posipati. Poljanci pravijo, da jo morajo popravljati Malo in Veliko Štangarji, leti pa, da Poljanci. Ker je pot v zelo slabem stanju, se je moral občinski odbor obrniti na deželni odbor, in deželni odbor je določil, da jo morajo popravljati Malo in Veliko Štangarji. Štangarji niso bili zadovoljni; pritožili so se tudi na deželni odbor, in ta je njih pritožbo zavrnil. Slednjič so se leti pritožili po dr. Jamšku, odvetniku v Litiji, in tudi ta pritožba je bila brezuspešna, in ukazano je bilo županstvu, naj zaukaže upornim pritožnikom, da naj pot nemudoma popravijo. Vsled tega je menda neke liberalni zbor ukrenil župana umoriti in pohištvo njegovo zažgati. Ali bi ne bilo pametno, da bi c. kr. orožništvo v Litiji poseglo vmes in poizvedovalo, kje se nahaja tak zlobnež?

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Veselo obletnico neveselega dogodka smo obhajali v Vipavi dne 5. t. m. zvečer, namreč Miklavžev večer. V društveni sobi izobraževalnega društva se je zbrala najodličnejša družba dam in gospodičen in drugega občinstva, zlasti mnogo je bilo otrok, ki so nestrpo čakali Miklavža in njegovih darov. Šolski otroci so vprizarjali Anton Kosijevo spevoigro »Letni časi«. Nastopila je »pomlad« polna cvetja, nastopilo je »poletje« s srpom in koso, prišla je na oder »jesen« s sadjem, prišla belooblečena »zima«, zavita v kožuh in to s toliko samozavestjo, da smo se kar čudili. Veseli smo tudi poslušali pesmi, prihajajoče iz mladih otroških grl in zamislili smo se v one lepe čase, ko smo bili tudi mi še otroci in kar nekako pomladili smo se med veselo in srečno mladino. Kaj pa šele, ko je nastopil Miklavž, spremljan od lepih angelov, pa tudi od grdih parkeljnov. Oj, to je bilo veselja, to je bilo sladkega pričakovanja, pa tudi strahu. Prav veseli in zadovoljni smo se razšli, vse drugače kot lansko leto osorej, kajti letos ni bilo žandarjev z nasajenimi bajoneti, pa tudi g. Petrovič ni prišel — pokrit v sobo kot lani. Mladini pa kličemo: Le veseli se, le poj ...

Saj ko porasteš, dete zalo,
drugače boš mnogokaj;
da bi le vedno mi ostalo
nedolžno, čisto, kakor zdaj!

n Predsednikom krajnega šolskega sveta na Gočah je bil izvoljen g. kurat Andrej Lavrič. Častitamo!

n Karol Majar ni več krajni šolski nadzornik goške šole. Škoda nobena, saj ga itak ni bilo nikoli v šoli.

n Iz Goč. Ker ni imelo pevsko društvo »Nanos« zadnjič svojega rednega občnega zbora iz več vzrokov, se naznanja, da bo imelo pevsko društvo »Nanos« svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 16. t. m. takoj po popoldanski službi božji na Gočah v društveni sobi. — Ker deluje društvo že sedem let na narodnem, posebno pa na cerkvenem petju, se je nadejati obilne udeležbe.

n Liberalci in — »šac«. »Slovenski Narod« je prinesel dne 24. novembra t. l. notico o »šacu«, katerega baje kopljejo tam gori nekje na Colu in pristavil besede: »Hudič se pa smeje v pest, ko vidi, da imamo v 20. stoletju v resnici še tako neumne ljudi, da verujejo v strahove in zaklade v starem zidovju. Seveda so taki ljudje najvernejši pristaši klerikalne stranke in duhovščine, ki ne stori ničesar (Kaj bi pač duhovščina morala vse storiti po liberalnih zahtevah!), da bi ljudi podučila, da ni ne strahov in ne zakladov. — Mi tem špičastim »Narodovim« besedam ne pristavimo drugega nego to, da vemo iz gotovega vira, da je učitelj Mrcina v Vipavi sam prepričan, da tam gori na Colu mora nekaj biti. Kaj so tudi tega duhovniki krivi, da leži vipavski Mrcina še tako globoko zakopan v srednjeveško temo in to v 20. stoletju? In če se razsvetljeni Mrcina da »nafarbat«, kako naj bi se ne dali »nafarbat« »omejeni klerikalci«?! Sploh smo pa poizvedeli, da se oni, ki so kopal »šac«, ne marajo prištevati »klerikalcem«, ampak diše vsi precej po liberalcih, ki bi bili seveda vsi radi bogati. Zatorej »Narod«, le pojdi z metlo pred svoj prag!

n Umrli je 27. novembra v Ljubljani bivši župnik v Budanjah, g. Janez Skvarča. Bil je je v Budanjah več let, kjer si je postavil trajen spomenik s tem, da je sezidal novo in krasno župno cerkev. Lansko leto pa je stopil vsled boleznj v pokoj, katerega pa ni vžival dolgo, tako, da lahko rečemo, da je bilo celo njegovo življenje delavni dan. Bil je razborit, nadarjen in učen gospod, zlasti pa zvest in prijeten družabnik svojim sobratom, ki ga bodo gotovo pogrešali. Njegov pogreb je bil časten. Pokopal ga je v čertertek, dne 29. novembra novoimenovalni prošt ljubljanski, g. Janez Sajovic, njegov nekdanji župnik v Slavini, v spremstvu gg. kaplanov šempeterskih. Na pokopališče k sv. Križu je spremilo pokojnega g. svetnika nad 30 duhovnikov. Vipavsko duhovščino sta zastopala župnik šentviški Janez Demšar, pokojnikov sošolec, in pa sedanji župnik budanjski, Janez Debevec. Budanjsko občino je zastopalo pet odbornikov. Položili so mu na krsto lep venec z napisom: »Občina Budanje — svojemu častnemu občanu.« Zastopano je bilo pri pogrebu tudi »Slov. izob. društvo budanjsko« po 5 članih iz odbora, ki so tudi poklonili lep venec svojemu ustanovitelju. Pri pogrebu so bili tudi še drugi trije možje iz Budanj poleg pokojnikovih bratov, sester in sorodnikov, ki so vsi prišli. Umrlega gospoda svetnika so položili v grob poleg groba gospoda Janeza Kulavica, prošta ljubljanskega. Za pogrebom so šle tudi sestre iz »Leoninuma«. — Dne 28. novembra so bile v budanjski cerkvi slovesne bilje in peta črna sv. maša za dušni pokojni ranjkega. Slovesno žalno opravilo je izvršil g. dekan vipavski. Pričujoča je bila tudi vipavska mladina pod vodstvom tamošnjega učiteljstva in mnogo ljudstva. Dne 4. decembra pa je bil osmi dan s slovesnimi biljami in sv. mašo, katero je opravil g. župnik Janez Demšar iz Št. Vida. Kako blaga duša je bil pokojnik in kako rad je imel svoje Budanjce, priča njegova oporoka. Zapustil je znatne svote revežem budanjskim, katol. izobr. društvu, Marijini družbi in cerkvi.

Mi pa, ki smo še ostali tu na zemlji, ki pa pojedemo prej ali slej za njim, ne pozabimo blagega gospoda svetnika, spominjamo se ga v svojih molitvah. »Spominek pa postavimo mu tak, da slednji skuša biti mu enak.«

n Liberalno gospodarstvo in njegove pritožbe. Dokler so naši liberalci v Vipavi gospodarili s skupnim gozdom, so dobivali, oziroma jemali iz gozda, kar in kolikor jim je poželega srce; tudi svojim privržencom so dajali iz gozda več, nego so potrebovali; »klerikalci« in reveži pa so bili odvisni od njihove milosti in so torej dobivali le malo ali celo nič. — Gozdno gospodarstvo pa je prišlo pred šestimi leti v druge, pravičnejše roke. V poštev so prišli sedaj tudi reveži. Toda liberalci, navajeni sedeti do sedaj pri polni skledi, čutili so se prikrajšane in potisnjene v kot. Pritožb brez konca in kraja je romalo na agrarnega komisarja. Naposled so dosegli toliko, da se je dne 24. avgusta t. l. vršilo po hišah liberalnih nezadovoljnih pregledovanje, ki naj bi doglano, jeli liberalno, in v koliko je liberalno jadicovanje opravičeno. In temu pregledovanju je sledila razsodba, ki pa je prinesla liberalnim nezadovoljnim — dolg nos. Naj navedemo samo par točk iz te velezanimive razsodbe. Jožef Zvokelj št. 85 in 141 je dobljeni les v l. 1900—1906 ali prodal ali pa ga porabil v namen, za katerega bi ne smel trjati lesa iz skupnega gozda. Če ne bi bil lesa prodal ali ga neopravičeno porabil, bil bi prejeti les popolnoma zadostoval za nujno popravno skednja, na katero se je skučeval v pritožbi. Vsled tega njegove prijave ni vpoštevat. Anton Hrovatin je, kakor se razvidi iz rešitve pritožbe, porabil dobljeni les izključno v namene, za katere ne bi smel zahtevati lesa iz skupnega gozda. Stefan Rehar št. 75 pa niti v l. 1906 odkazanega lesa iz gozda vzel ni, in vendar se je pritožil, da so mu ga dali premalo. Ivan Mesesnel št. 48 je ravnal istotako z lesom kot »tata« Hrovatin. Pavel Rodman št. 139 ima v l. 1906 odkazan les še danes v gozdu, in vendar se je pritožil, da se mu ga ne dá »za nujne potrebe« itd. Taki so torej liberalci, tako hočejo gospodariti s soseskim premoženjem; sebi groše, drugim pa knofe, in vendar se še vedno nahajajo kmetje, ki verujejo v »usmiljeno« srce teh liberalnih sebičnejšev! Kdaj se bo vendar že zdanilo na Vipavskem?!

n Zopet vipavski špital. Sliši se, da je delni odbor dovolil, da občina Vipava kupi »špital«, dasi je devet desetih prebivalcev ugovarjalo proti tozadevnemu sklepu občinskega odbora v Vipavi. In posledice? Reveži, katere mislijo nastaniti v tem vlažnem poslopju, bodo kot izvržek človeštva izdani prezgodnji smrti. Občina itak že revna, bo obremenjena za kakih 16.000 K. Davkopllačevalci pa bodo plačevali leta in leta, da se bodo smilili samim sebi. Občine v okraju vipavskem pa bodo izgubile, kar so plačale do sedaj. Tako je liberalno gospodarstvo!! No, karol Majer se bo — kakor se vidi — vendar le iznebil špitala, radi katerega se je moral že tolikokrat razburjati in jeziti, čast poslanca Božiča bo rešena, s ponosom se bo zopet lahko imenoval častnega občana vipavskega. . . Vi davkopllačevalci pa se jokajte in plačujte — samo da se smejejo — liberalci, pa je dobro. . . Kdaj se bo že vendar zdanilo, koliko časa boste še redili pijavke na svojih prsih?!!

lz Starega trga pri Ložu.

n Stari trg pri Ložu je dobil po požaru novo lice. Mesto starih, s slamo kritih poslopij, se dvigujejo zdaj na nekdanjem pogorišču nove, z opeko krite stavbe. Vse je lepo uvrščeno in razvrščeno. Prav lepo se poda novozgrajena cesta brez nerodnih prejšnjih ovinkov, ki so voznikom delali toliko preglavice.

Zalosten je bil pred nekaj meseci pogled na vpepeljeni Stari trg, lepo je sedaj pogledati pozidani del vasi, ki se je s pomočjo dobrodelnih rok prav lično prenovila.

n Umrla je v Ložu c. kr. davkarja so-proga, gospa Gabrijela Semen v 37. letu svoje dobe. Bila je vzor prave krščanske žene. Sladki mir njeni blagi duši!

n Počasi bo že šlo. Pred 18. leti se je začelo delati za igovsko šolo. Odrivalo se je vedno in zavlačevalo do današnjega dne. V letošnjem poletju se je bila že na javni dražbi oddala stavba. A po stari navadi se je bilo vse zopet razdrlo. V zadnjem času so pričeli kopati temelj za šolo. Upati je, da se spomladi prične z zgradbo samo. Počasi bo že šlo!

n Prvo nedeljo meseca decembra je pri-redilo izobraževalno društvo predavanje za ženske. Predaval je predsednik g. Frančišek Vovko o žalostni usodi ženske pri paganskih narodih. Udeležba je bila nepričakovano velika. Do zadnega kotečka napolnjena dvorana je pričala, da imajo naše ženske več zanimanja za društvene prireditve nego naši moški, in da bi se zadnji marsičesa lahko učili od prvih.

n Tamburaški zbor, obstoječ iz osem članov, se je osnoval v izobraževalnem društvu. Glasbeno orodje si je nabavilo društvo s pomočjo društvenih prijateljev. Mladim tamburašem mnogo vstrajnosti!

n Novi načelnik krajnega šolskega sveta. V seji z dne 7. decembra so izvolili krajnemu šolskemu svetu novega načelnika, gospoda Ivana Turka iz Loža. Castitamo!

n Tudi novega krajnega šolskega nad-zornika za novo šolo v Starem trgu smo dobili v osebi g. c. kr. okrajnega sodnika v Ložu, gospoda Josipa Pellegrinija. Novoimenovanega gospoda nadzornika z veseljem pozdravljamo. Prejšnji krajni šolski nadzornik gosp. Schollmayr-Lichtenberg se je prostovoljno odpovedal. Priznati moramo gospodu, da je z odstopom prav pametno ukrenil.

Idrijske novice.

n Nesreča. Prvo adventno nedeljo ponoči je v Idriji v žgalnici za živo srebro ponesrečil delavec Simon Lemovec. Prevrnil se mu je namreč »hunta«, ki ga je hotel odpeljati izpod topilne peči. Lemovec je padel po tleh in razbeljeno kamenje iz »hunta« se mu je raztreslo po nogah, tako da se je hudo opeknel.

n Sv. Barbaro, naše fare patrono, smo praznovali po stari navadi. Ob 10. uri dopoldne je bila v farni cerkvi velika sv. maša z asistenco, koje so se vdeležili vsi gg. uradniki in pazniki.

n Semenj. V sredo po sv. Barbari je bil običajni semenj v Idriji. Ker je bilo lepo vreme, je bilo tudi dosti prodajalcev in kupcev. Tudi živine ni manjkalo.

n Miklavžev večer. Na semanji dan zvečer je napravila »kat. del. družba« v pivarni Miklavžev večer z igro, nagovorom, Miklavževim nastopom in obdarovanjem otrok. Da je bila prostorna dvorana do zadnjega kotečka polna, se razume. — Tudi liberalci, ki nas v vsem posnemajo, so napravili v Čitalnici za otroke svojih pristašev Miklavžev večer. Gotovo so hoteli pokazati, da so tudi oni krščanski! Kako bi se bilo lepo slišalo, ko bi bil še Ante Kristan napravil v socialnodemokratskem društvu Miklavžev večer. Pa bi bil predstavljal Julče sv. Miklavža, Kristana pa bi na verigi za seboj vodil v sirah otrokom!

n Sneg. Na sv. Miklavža dan je začel sneg padati. Nasula se ga je dobra ped.

n Kristan je začel plankati. Ker njegovi pristaši ne smejo imeti svojega prepričanja, sicer bi jih doletela izključba, ter raditega tudi ne bero »Slovenca«, ima on lahek posel.

Nabere si gotovih števil iz dopisov iz Idrije v »Slovenca«, skliče shod in tam svojim vernikom prodaja tuje blago. Lahko je Kristanu pisati v »Napreju«, koliko ima papež dohodkov, ne pa povedati kam ti dohodki gredo. Težje je pa dokazati Kristanovim vernim ovčicam, kako se za nos vodijo. Tudi ne vemo, kdaj bodo umeli, koliko Ante boljše živi za lahko delo, kakor oni, ki mu groše nosijo in težko delajo pod zemljo.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Iz Brezja. Cenjeni »Domoljub«. Dovoli mi nekoliko prostorčka. Saj je to prvič glas iz naše vasi. Majhna je naša vas. Obstoji samo iz dvanajst števil, pa zelo je obraščena s sadnim drevjem, ki se je letos bolj slabo obneslo. Le nekaj hrušk je obrodilo, je pa nekaj drugega bolj obrodilo, namreč ženinov in nevest. Teh je bilo v teku trinajst mesecev kar pet parov. Vsi iz ene vrste hiš ob cesti, tako da ni bilo le ene hiše vmes, kjer bi ne imeli svatov. Redek slučaj, pa resničen.

Primorske novice.

p Velik požar. Velika nesreča je zadelala tri posestnike v vasi Krn. V ponedeljek, 26. novembra, ob 11. uri dopoldne je naenkrat se prikazal ogenj pri Sivicu h.š. št. 13. V par minutah so bila vsa poslopja, ki so stala okrog, v plamenu in ob 2. uri popoldne bito je vse pokončano. Pogorelo je posestnikom Ivanu Sivec št. 11, Francu Sivicu št. 12 in Jakobu Sivec št. 13 vse kar so imeli, t. j. tri h.še in pet gospodarskih poslopj z vso opremo, vsi pridelki, čez 400 centov sena, prvemu povrh še dvoje telet in vse tesarsko orodje, vredno nad 200 K, tretjemu okrog 800 K denarja, katerega je potegnil za živino in sir, dve kravi in troje telet. Nekateri so rešili vsaj praznično obleko, seveda kolikor toliko ožgano, drugi se te ne — ampak je to, kar so imeli na sebi. Se celo zidovje je tako pokvarjeno, da bosta morala druga dva popolnoma novo sezidati, ker je staro popolnoma spečeno in prežgano — ogenj je švigal izpod zidovja. Ne vé se prav, kako je nastal ogenj, najbrže, kakor se misli, je zanesla ogenj v slannato streho mačka.

p Čudne sanje. V noči od nedelje na ponedeljek se je sanjalo Mariji Marušič iz Lokvice, da jo po glavi praskajo mačke. Ko se v strahu zbudi in pogleda okoli sebe, z grozo zapazi, da ji gori pri glavi. Hitro je začela klicati na pomoč stariše, da so ogenj hitro pogasili, ker se ogenj še ni razvil.

p Prebrisan tržaški tatovi. Pretokli četrtak pride k prodajalki tobaka Katarini Bajt v Trstu mlad človek kopit 14 znamk po 10 vin. in dva koleka po 1 krono. Vtaknil jih je v pisno, ki ga je imel seboj, potem pa segel v žep po denar. Kar zakliče: »Zlodja, pa sem pozabil denar«. Prodajalka mu je rekla, naj gre ponj, nakar je mladi mož mirnega obraza polčil kuverto nazaj na prodajalno mizo in stekel po denar. Ker ga pa dolgo ni bilo nazaj, je prodajalka vzela kuverto, da spravi znamke in kolke nazaj, toda — znamk in kolkov nikjer ni bilo. Prebrisanec je kuverto zamenjal v žepu, kjer je imel pripravljeno drugo prazno.

p Živinske kužne bolezni. V Temnici, okraj Sežana, se širi živinska bolezen, imenovana vranični prisad; v Trstu se med živino širi smrkavost; svinjski ušen dela škodo pri Sv. Križu na Vipavskem, v Tinjanu, Pazinu in Poreču; svinjska kuga divja v Poreču in Trstu.

Koroške novice.

k Celovško mestno policijo bodo pomnožili za celih — dva moža. Potrebovali bi pa še najmanj trikrat toliko mož. Večja pomnožitev bi bila tembolj potrebna, ker se je promet odkar je nova železnica odprta, znatno poživil. Ako se človek zvečer po mestu sprehaja, skoro nobenega stražnika ne vidi, ker sedem na straži stoječih policajev mora stražiti precej velik krog. Tako je mogoče, da se v ulicah prigode napadi, pa nobenega stražnika ni blizu. Poulične barabe pa tudi delajo, kar se jim zljubi. Tako se je te dni gruča takih ljudi, omamljenih od alkohola za poskušajo premetavala po ulici sredi mesta, kakor bi bila kje na gmajni. Pacenti so se tej gruča izogibali, rekli pa le ni nobeden nič, pa tudi polmeseca ni bilo nikjer. Seve to se je zgodilo v nemškem mestu! Kak hrup bi zagnali Nemci, ako bi se kaj takega podstopili kak delavci »bindišarji«! To bi nastal vik in krik po časopisih, kako netesani, življenja nevarni in divji so Slovenci!

k † Kaplan Valentin Lakner. Iz Celovca. Mislim sem, da vam drugo pero obširneje piše o pokojnem kaplanu Valentinu Laknerju v Svečah. — Mlad je dokončal! Po izvrstno dovršenih gimnazijskih in bogoslovskih šolah v Celovcu je letos meseca avgusta stopil v dušno pastirstvo in sicer v rojstni vasi našega nepozabnega prvoboritelja za naroda pravice, msgr. Andreja Einspielerja, v Svečah. A le malo časa je mogel nadarjeni, trezni in preudarni mladi gospod delovati za ljubljene svoj narod slovenski. Pri srcu so mu bili zlasti »Učiteljski dom«, izobraževalna in delavska društva. Za cilje teh je vneto deloval že kot bogoslovec. Na smrtno posteljo ga je položila neizprosna morilka — tuberkuloza. Mlad je dokončal — dosegel gotovo nebeško plačilo! Truplo so blagoslovili v soboto, dne 24. novembra v Svečah. Navzočih je bilo osem duhovnikov, dalje deputacija delavskega društva z Jesenic z čast. g. župnikom Zabukovcem in obilo ljudstva. Truplo so prepeljali na pokojnika rojstni dom na Radišah. Tam so ga položili v nedeljo popoldan k zadnjemu počitku ob ogromni udeležbi ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Cerkevna opravila je vodil mil. g. prošt. Gr. Einspieler iz Tini, navzoči so bili dalje: gg. prošt Wieser iz Podkrnosa, dekan Ogriz, župnik Suster, Ebner, Čeh, Kaplan, Baier, Maierhofer, tajnika Rozman in Serajnik, provizorja Smodej, Lasser, oo. jezuita Bortner in Schut, oo. kapucina Joahim in Filip, 12 bogoslovcev, ki so oskrbeli ganljivo nagrobno petje itd. Nagrobni govor je pokojniku govoril gosp. župnik Maierhofer, ki je bil pred dvema letoma propovedoval tudi ob novi maši blagega pokojnika. Počivaj v miru!

k Slovenska zmaga na Koroškem. Pri občinskih volitvah v Spodnjem Dravogradu so sijajno zmagali Slovenci v 3. in 2. razredu. V prvem razredu so propadli za en glas. Doslej so v občini vladali Nemci. Vrlim slovenskim borilcem: Slava!

k Vabilo. Katol. slovensko pevsko in izobraževalno društvo »Peca« v Možici priredi v nedeljo, 23. grudnia, po popoldanski službi božji ustanovni občini zbor v svojih prostorih v Možici. Spored: 1. Volitev predsednika v zboru. 2. Volitev odbora. 3. Pobiranje udnine. 4. Govori in slučajnosti, petje itd. K obilni udeležbi vabi sklicatelji.

Stajerske novice.

š Za cepljenimi trtami se letos zelo povprašuje. Naši trničarji so že večinoma vse

trte prodali. Cena je istim letos precej visoka, od 16 do 24 kron sto komadov; temu je vzrok, ker je mokrotno vreme, peronospora in razni črvi uničilo mnogo cepljenk. Kdor si hoče nabaviti dobrega trsa, naj se sedaj v jeseni pozuri, spomladi najbrž ne bo nič več dobiti.

š Ljudska knjižnica v Šoštanju ima svoje prostore v posojilniški hiši, I. nadstropje. Uradne ure: Vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer in vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne. Dobijo se vse slovenske knjige poučne in zabavne vsebine. Vsak redni član plača 20 vin. udnine in za izposojenje vsake knjige 2 vin. Poslužite se v prav obilnem številu ljudske knjižnice!

š Predrzen vlom. Zadnji ponedeljek ponoči je neznan storilec vdrl v trgovino Jelovšekovo v Rogatcu in skušal opleniti ročno in veliko blagajno. Iz ročne blagajne, ki jo je razbil, je dobil tat okoli 50 kron, pri veliki Wertheimerici se je pa zastoj mučil. Hotel jo je odpreti s trdimi kosci žice, kar se mu seveda ni posrečilo. Denarja je bilo v veliki blagajni precej. Storilca iščejo.

š Iz Trbovelj. Katoliško delavsko društvo je praznovalo včeraj svojo desetletnico. Natlačeno polni so bili prostori, kjer se je v ta namen priredil poučno zabavni večer: petje, deklamacija, igra »Mlinar in njegova hči«, ki je zlasti lepo uspela v posebno čast mlademu režiserju Zupanu, in govor dr. Kreka. Ni še umrla krščanska zavest med trboveljskimi delavci. Delavci, otriesite se socialnodemokratskega jarma in vstopite v naše katoliško društvo!

š Duhovske vesti. Č. g. Roman Škerbs, kaplan v Poljčanah, je imenovan za župnika na Prevorju; Fr. Sal. Gomilšek pride od Sv. Benedikta v Slov. gor. k Sv. Barbari v Halo-

zah; Jožef Panič od Sv. Ane na Krembergu v Pilštanj; Vinko Lorenčič iz Rajhenburga k Sv. Ani na Krembergu; Jožef Kaučič iz Leskovca k Sv. Benediktu v Slovenskih goricah.

Glavo in roko odrgalo je na kolodvoru na Pragerskem železniškem uslužbencu Francu Reichu.

Braino društvo v Mariboru je pričelo s poljudnimi predavanji v »Narodnem Domu«. Zeleti je obilne vdeležbe.

Zakaj

ima Scottova emulzija prednost pred navadnim ribjim oljem? Ker poslednje vedno povzroča težkoče pri prebavi in more torej organizem vsprejeti le majhen del olja v se, mejtem ko je v Scottovi emulziji ribje olje razredčeno v najmanjše delce, da ga more prebaviti tudi najslabši želodec. Vsled tega se docela izrabi velika redilna in zdravilna moč tega olja. Nova moč pa pomeni novo življenje.

Ribič z velikim doršem je poroštvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in pošlje 75 vin v znamkah, mu pošlje steklenico za poskušnjo 2184 II 1

Fron Steinschneider, lekarnar

Dunaj IV., Margaretenstrasse 31/92.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se v vseh lekarnah.

Pišite takoj dopisnico urarski tvrdki Maks Böhmcl, Dunaj, IV., Margaretenstrasse 27, in prejeli bote najnovejši cenik z 2000 slikami.

Na pljučih in v vratu bo. ni, — nodašljivi in bolni na krljju!

Kdor seli svojo pljučno ali bolezen na krljju, tudi najtrdo- vratnejšo, nodašljivost in če je še tako zastarana, in se sdi skro ne- ozdravljiva, enkrat za vselej od- pravi, naj se obeno na A. Wolfak-ja v Berlinu N., Weissenburger Strasse 79. Tisočere zahvalne dajejo zagotovilo za veliko zdravilno moč njegovih zdravil. Brošure zastoj. 2732 8-1

En ali dva vagona smrekovih drva 1 m dolgih se kupi pod ugodnimi pogoji. Naslov pove upravništvo. 2786

Učenca za sedlarsko obrt, poštenih staršev, 14 let starega sprejme takoj Jakob Ravnik, sedlar v Bohinjski Bistrici 115. 2787

!! Največji vspeh nove dobe!!
je sloviti

MINIOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILLIONI.

Vpisana varstvena znamka.

Daje snežno belo in popolno brez duha perilo in izredno varuje platenino. Brez mila sode ali drugih pridatkov se rabi prav po navodilih. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko. 2197 16—5

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonijalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Miniosu na Dunaju, I. Mülkerbastel 3.

BRAZAY
FRANCO-ŽGANJEVO MILO

neprimerno najboljšje na ohranjenje kože

Brazay-Francovo žganje lajša vse bolečine pri trganju in revmi.

Eau de Cologne de Brazay ideal vseh toaletnih sredstev. — Dobiva se povsod. IV 781 8-6

Brazay Kálmán, Wien, III./3. Löwengasse Nr. 2.

Schicht-ovo milo je najboljšo!

Še za dneva sem končala
In brez truda vse oprala.
Čisto sveže je perlo,
Ko prinesem je domov.
Zato le Schicht-ovo rabite milo,
Enak uspeh Vam je gotov!

2441 z 6

Čvrst in krepak deček

poštenih starišev, ki ima veselje do pekovske obrti sprejme se takoj pod zelo ugodnimi pogoji pri **Lovro Sušniku v Škofljoki**, 2624 3

Čvrstejša in krepkejša dečka

poštenih starišev, ki ima veselje do pekovske obrti ter nemškega jezika, sprejme takoj **Josip Valjavec**, pekovski mojster, Pusarnica pri Möllbrücken-u (Sachsenburg) Koroško. 2717

Trgovska učenca (vajenca).

V veliko trgovino z različnim blagom na deželi sprejmeta se

— dva trgovska učenca (vajenca) —

ki sta dovršila z dobrim uspehom narodno šolo. Isča budeta se učila brezplačno 3 leta. Preskrbljena bodeta z vsem: stanovanjem, hrano, perilom, obuvanjem tako, da starši, oziroma varuhi ne bodo imeli najmanjšega troška za nje. Zna je tujih jezikov, no potrebuje. — Preanost imajo očeki z dežele pred mestnimi. Naslov trgovine pove upravnistvo tega lista. 2725 3-2

Enega pomočnika in enega učenca sprejme takoj **Anton Horvat**, mizar v **Zirovnici**, Gorenjsko. 2762

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

FRANC JOZEFOVA gorenka voda.

Sodnik: »Zadnjič ste ukradli sto goldinarjev, zdaj zopet petdeset, ali se res ne mislite poboljšati?«

Obtoženec: Prosim, saj sem se poboljšal za 50 goldinarjev.«

»Da imate obtoženca za popolno izgubljenega človeka, je gotovo tega kriva tudi njegova zunanost. Toda mislite si ga, gospodje, lepo počesanega in obritega!«

Lepo posestvo

obstoječe v hiše, iz »amna zidanega hleva, krito s slamo, **njiv, košenic, vinograda**, vse v enem kosu pri **hisi, gozda**, oddaljenega 1/4 ure, vse skupaj enajst in pol hektara, poldrugo uro od **Novega mesta**, trideset ure od drža ne ceste. se **proda** p d ugodni pogoji iz prste roke. Naslov pove upravnistvo „Domoljuba“. 2789 1-1

Mladenič 28 let star, želi stopiti v zakon z 18 28 letno gospodično iz Ljubljane, ali celjske okolice z nekaj premoženja. Ponudbe s silko do 31. dec. na naslov **Jos. Osenar**, Hohlstr. 14, **Borbeck** b. Essen Rheinland. 2763

Dekla vajena vseh kmečkih del, srednje starosti se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji pri **Josipu Čad-u** Spod. Rožnik, Ljubljana 2738 2

Cerkovnik za podružnico Rožnik pri Ljubljani, se sprejme z novim letom. Starost srednja, zahteva se sposobnost za navadna kmečka dela. Plača po dogovoru. Oglasila sprejema **Josip Čad**, posestnik, Spod. Rožnik, Ljubljana. 2739 2

Razpošiljanje blaga
na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja
čkaportna trvdka!

H. Suttner, urar Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža prej v Kranju priporoča svojo veliko zalogo finih **švicarskih ur**, brilantov, zlatnine srebrnine v veliki meri po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pism je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča. 1821 19-17

Prosim, zahtevajte
veliki, novi cenik, ki
se pošlje zastoj in
poštne prosto. . .

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44-27

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, Influenca

mногоčestvini profesorji in zdravniki.
F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicar).

„Roche“

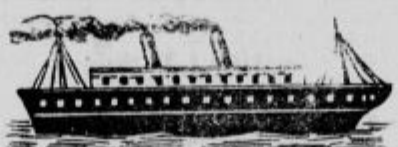
Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: izvorni zavitek „Roche“.

IVAN PERDAN,
Ljubljana, Cesarja Jožefa trg, priporoča:
Ciril-Methodovo cikorijo

najboljše kakovosti v izvornih zaboječkih, in

1 oris, zabojev 60 zavojev
64 K, 2% popusta.
2450 10-2

„Kunard Line“ Trst-New-York je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, kar tudi ni dolgotrajne mučne vožnje po ravnih železnicah, nebenega presedovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postanskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, ra ni, xracni in snazni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasmila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 32

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje 6 dni
izvirna prilika za potovanje in Oslane
z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Kajker do sedaj velik parnik z 8-12000 tonami
Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig**, Kolodvorske ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Iz prve roke

zato je mogoče, da je naša božična priložnostna razprodaja še za čudovito nizke cene nastavljena

15 m 84 cm šir. krkon tkanina, jako priljubljena	K 7-80
23 " 78 " " Kanafas najb. kakovost	11-
23 " 75 " " damasti građi, progasti	13-75
" " " s cveticami	14-50

20 m ostanki flanelc za srajce izbran, perljivo	K 7-20
20 m platneni cefir - ostanki	9-80
20 m barhant za obleke-ostanki	11-20

Umirjeni kosovi za bluze, vez., v različ. barvah	K 2-60
" " " iz mod. žam., zelo eleg.	K 6-40

! Kompletna obleka !

iz modnega blaga po najnov. vzorcih	K 4-00, 5-50, 6-
iz kamgarna v vseh barvah	5-50, 6-
iz lodna za dame, zelo priporočilen	6-, 8-50
iz cibetina, gladek in po vzorcih	7-, 7-70, 11-60

1 jedilna garnitura s 6. serveti, belimi, z ličnimi cvetličnimi vzorci	K 4-80, 6-
1 garn. za kavo, s 6. serv., bel. ali s pis. robovi	K 5-

Žepni robci z robovi iz atlass, samo beli	K 1-35 ducat
Modni robci za gospode, obrobljeni z ličnimi cvetličnimi robovi	K 1-90
Modni robci za dame, z eleg. robovi	K 3-

Naročite takoj
ker ta ugodna prilika traja vsled splošnega povišanja cen samo do novega leta.
Izbera vzorcev in ilustriran špicalni cenik zastoj in franko. 2558 5-0
Krkonoska tkalnica **Heinke & Brod**
Dunaj, I., Augustengasse Nr. 2-D.
Dopljuje se tudi v slovenskem jeziku.

Pozor!

Kadar pridete v Ljubljano kupovat gvanтно blago, zglasite se v **spodaj priporočenih trgovinah**, kjer imate na razpolago zelo veliko zalogo najnovejšega blaga za moške in ženske obleke v suknenem in volnenem blagu.

Nadalje vse vrste perilnega parhta, kambrika in kotenine, ogrinjalk, koltrc, koce in sploh v to stroko spadajoče blago.

Čisto posebno omenjena naj bode velikanska zaloga vseh vrst **rut**.

Vsled velikanskega nakupa iz prvih tovarj je umljivo, da so cene zelo ugodne.

Za mnogobrojni obisk se priporočajo trgovine: 23-8 5 5

R. Miklauc
Špitalske ulice št. 5.

„Pri Škofu“
Pogačarjev trg (sadni trg)
nasproti mokaerjev v veliki mestni hiši.

„Pri Miklavžu“
Medene ulice.

Naročnikom se na željo tudi dopošljejo vzorci brezplačno. Pri naročbi istih naj se natančno naznani vrsta blaga, od katerega se vzorci zahtevajo.

Sprejme se učeneo
poštenih starišev za **pekovsko obrt** takoj ali pozneje. **Mihael Černe**, pekovski mojster na **Savi pri Jesenicah**, Gor. njsko. 2693 3-2

Enega ali dva učenca
od 14-16 let stara, poštenih starišev, sprejme takoj v **mizarstvo obrt Andrej Goljar** mizar v **Podgori** pri Št. Vidu nad Ljubljano. 2690 2-2

Zarezano strešno opeko
(Strangfalzli-gel) prve in druge vrste iz najboljše ilovice zaradi preselitve skladišča po zelo ugodni ceni priporoča 2646 5-3
Franjo Počnik, Domžale.

Proda se iz proste roke v prijazni vasi na **Gorenjskem** 2758 2-1

mala hiša
priprana za kakega rokodelca, ali pa kakega gošpoda v pokoju. Naslov pove upravništvo tega lista.

Postavilo varovano vsako posrejevanje in ponatiskovanje kaznivo.
Edino pristen je Thierryjev 2630 D balzam 52-50
le z zeleno znamko „redovnica“.
Marosialno negreško
proti slabemu prebavljanju, krčm v ledcu, koliki, kataru, pranim boleznim, influenci itd. itd.
Cena 12 majbnih ali 6 dvojnastih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5 franko.
Thierryjevo centifolijsko m. o. povzod smano kol non plus mirra
proti vsem se ože starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscessom s aseptičnim vseh vrst. Cena: 2 lončca K 3-60 se pošlje iz proti povzetju ali denar naprej.
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Drasera s sličci originalnih zabvalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skero vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 21 let, se mi je posrečilo, sčasoma vzajati sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las, za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kaplor št. 1**. Cena (franko na vsako pošto): 1 lončec 3 K 60 v 2 lončca K Prosim, da se na roči samo od mene. Naslov je: **P. Juršič, lekarnar v Pakracu št. 65, Slavonija**. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 2643 10-3

Krila za dame
W en gl'd. 2-60
(prav po podobli)
natančno vmerjena, najn. kroj, i prima tirol lodna sive, drap zelene, olivne, teget-h-i, črne barve, kakor tudi iz izbr sukna za gospode, karir in prug zelene, olivne in drap barve.
gl'd. 1-95 konkur. krilo, lepo izvrš in zelo prim za strapac z vstrim vršnim našivom iz trdn. lodna v vseh barvah, ali iz k rir sukna gl. 1-95. Vsako krilo se izgotovi posebej, natan. po poslani meri, sketo-ovara delu. Za mero zadost. prednja in zadnja dolžina, čez pas in v bok. Pošilja po povzetju. 2550 5

Pri veliki izdelovalnici kril
H. Auer, Dunaj IX|2 Nussdorferstr. 3|D 1.

Herbarny-jev podfosfornokisli

apneno-železni sirup.

Ta je že 87 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Od-tr-njuje slaz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Prislobo samo z travem. Navedeno znamko.

Prod. ustanovljenom se stvari.

Herbarny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljšje preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Od-tranjuje zaprtje in njega zle posledice — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2720 14-2

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.11, Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Belaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki. Nov. mestu, Sovodnju St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Zagovornik (ko je zagovarjal roparskega morilca, ki je že dostal 20letno ječo, a takoj zopet pretepel nekega soseda):

»Upoštevati moramo tudi to olajševalno okoliščino, da je bil obtoženec dozdej samo enkrat predkaznovan.«

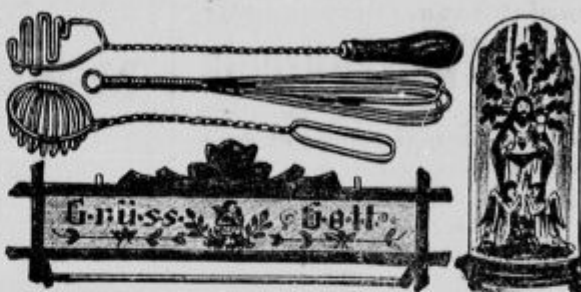
Zagovornik: »In nazadnje, gospodje porotniki, vas opozarjam na izrek: »Kar hočeš, da drugi tebi ne store, tudi ti njim ne stori. Ali bi pa hoteli vi sedeti več let v ječi?«

Stepalnik, žličar za omake, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenib rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr. dobiva se tudi blago po višji ceni. Razpošiljam te cenike na zahtevanje vsakomur poštnine prosto, kateri postane gotovo moj odjemalec.

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska tvrška).

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm višoke prekrasne 25 kr.

Božične sostrve.

Tudi letos dobi vsak bralec, sklicujoč se na ta in-serat, kot

božično premijo

sledeče božične sestave:

Za dečke: krasen zabojček z zgradb. kockami 1 polit. puška, glasen strel. nobene nevarnosti, 1 eleg.

pravljalna knjžica s slikami, 1 velik karton s pečci 1 velik karton s konjenico, 1 vel k karton živine na paši itd. 4 kom. krasnih pregibaj kovinskih igrač. vseh 25 kom. za prav majhno skupno ceno le gl. 1-75.

Za deklice: Eleg. vel ka punčka s soalnimi očmi, pregib. udi 1 fini kovinski štedilnik, 1 velik karton s kubinjsko opravo, 1 velik karton z opravo za punčko, sobno opravo. 1 velik karton s kocki itd. ter 4 komade le e pregib. kovinske igrače, vseh 25 komadov za prav majhno skupno ceno le gl. 1-75.

Pošilja se po povzetju.

Naroča naj se pri 2710 3-9

razpošiljalnici **H. AUER,** Dunaj, IX/2, Nussdorferstr. 3/X.

Pozor, kmetice in dekleta! V mi-šil lekarniški praksi, k-tero izvršujem že čez 21 let, posre-đilo se mi je, iznaliti najboljšje sredstvo za rast las, to je Kap-ler št. 11. Isti deluje da postanejo lasi gosti dolgi in od-st-anjuje prihjal (luske) na gla-vi. Cena (franko na vsak. pošto) je: 1 lončič 3 K 6 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka ob-tele naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jur-šič lekarnar, Pakra- št. 61, Slavomil. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem 2643 10-3

Govoreče, hodeče in plešoče punčke.

Božični mož

iz fine voln. oblekez otrokom, pojoč, vse premikaj. le 75 kr.

Prosto leteča in plešoča punčka

Nova prosto tekoča in plešoča punčka je neporušna, teka, pleše sama. Punčka je prav lepa in eleg. oblečena v poljub. barve. Notranjščina ima izbornu delujoč tekal. mehanizem, ki se s pomočjo peresa in ključa navije in spravi v tir, **le 1 gl.**

Govoreča velika bébé

nad pol metra velika pariška glava z 1-smi s speciimi očmi, pregiblivi udje 2711 3-9

Le gl. 2 50.

Kostumna-punčka

s pregib. udi, najfin. in najlepše, kar je možno doseči

1 velikost . . . gl. 2-75
2 4-50
3 4-75

v različnih, prav finih toaletah.

DOMAČA TISKARNA.

Vsak svoj tiskar!

Z mojim kavčuk. tisk. aparatom more vsak takoj tiskati posebne, neslove, okrožnice, uradne vabila itd. Enkratni stavek omogoči tisoče natisov. — Cena z vsemi potrebščinami:

65 žrk K	1-—	90 žrk K	1-40
120	2-—	140	2-40
211	4-—	255	4-80
354	6-—	464	7-20
650	10-—	809	12-—

Za K 3-— skusno izvršena kavčuk. štampila do 4 vrst besedila, izredno trpežna v elegantni kaseti s trajnim barvilom. 3772 3-1

J. Lewinson. izdel. pečatovin in lvarna kavčuk črk Dunaj I 25 Adlergasse 12. Podruž. Odess, Rusko.

Ceniki zastoj. Zastopniki se iščejo.

Edina razpošiljatev, dokler kaj zaloge, po povzetju po razpošiljalnici

H. AUER, Dunaj, IX/2, Nussdorferstr. 3.X.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se prip. roča prečastiti duhovščini in p. n. slavn. občini u za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo, stavbenih del, napravo »kvirov, itd. itd. — lma tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostiln in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Narisi, ceniki in proračuni na zahtevo zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpologo. 1804 52-18

Največja zaloga železnine, traverz, železniških šin, cementa, štorij za stropce, strešne pločevine in lepenke, slamoreznic, mlatilnic, gepelnov, čistilnic, preš za grozdje in sadje, plugov in bran

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti štev. 1. (zraven „Figabirta“ in na

Valvazorjevem trgu 6, naspr. Križanske cerkve.

Ondi se dobijo železni nagrobni križi, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico, kotli za kladjo in žganje, štedilniki in peči, kuhinjska oprava, železne ročno-povlečene grablje, ose, potrebščine za mlekarne, ter razno orodje za kovače, ključavničarje, kleparje, zidarje, tesarje in mizarje. Točne postržbe in zmernih cen zagotavlja 1886 19-16

Fr. Stupica, trgovec.

Nedosežne prednosti, brez konkurence, v ceni, najboljša, najmodernejša in res 2011 20-14

precizijska ura je intakt iz jekla, srebra in zlata pri vsakem urarju. - -

187 D 1-47

Klauerejev

„Triglav“

je najboljši sdrav izmed vseh likérjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edino

J. KLAUER, Ljubljana.

Zanesljiv konjski hlapec

dobi ob božiču dobro službo v župnišču na Dolenskem. Letne plače je 300 K. Prednost ima, kdor razume delo v vlnogradu. Kje, pove upravništvo „Domoljuba“. 2757 1

Kranjska tov. lanenega olja

Zabret & Muter v Kranju

priporoča 2307 11-9

lanene tropine (preše)

najboljše kakovosti v vrečah po 50 kilog. in

sladko laneno olje.

Opomniti ja, da je laneno olje mralo stiskano, nima v sebi nikavega albumina in je ravno raditega, najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše brez te sestavine, v toliki meri pridobe z to sestavino lanene tropine. Analiza lanenih tropin znaša: 40-43 % surovega proteina (beljakovin) z 9-10 % olja, po analizi št. 1901 o. kr. poljedelarsko-kemičnega preiskovalništva na Dunaju.

Vse **vsled slabe krvi**

nastale bolezni

se zajamčeno ozdravijo z **naravnim zdravilom**, kot: **revma, boli v žledcu, glavobol, itd.** 2745 1

Ako po vporabi 1 škatlje, ki stane 5.— in zadošča za 6 mesecev, niso ozdravljene vse bolezni, ki izvirajo iz slabe krvi, porvrne kupnino izdelovatelj sam. Dobivajo se pri

M. Klammer-ju

Dolenja vas, p. Cerknici, Notranjsko.

Ceniki zastoj in franko.

Ceniki zastoj in franko.

Priznano najboljšo **oljnate barve** prodaja po najnižjih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. 2322 2t-5

Božidar Umráth, komanditna družba

tovarna za poljedelske stroje, železoliv. in izdelovalnica kotlov. **Vysočan-Praga-Češko.**

Priporoča svoje najbolj sloveče poljedelske stroje vseh vrst, posebno

stroje za sejanje in mlatilnice.

Zastopniki se iščejo pod ugodnimi pogoji.

2592 4-2

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v L ubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 38 D 24-23

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Vljudno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno
blago. — Zmerne cene. . . .

2178 52 11

KAVINA PRIMES

zajamčeno pristna cikorkija.

ledeluje

Prva jugoslovanska tovarna
za kavine surogate, figovo in sladno kavo
Ljubljana

A. Šarabon v Ljubljani

tik svetega Petra cerkve.

T. ovina s špacerijskim blagom, moko, žganjem in deželimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja**, fig in sliv za žganjekuho. Ob času setve najboljša, zajamčeno zanesljivo taljiva travna, žitna, deteljna in vrtna **semena**. Dobi se tudi klajno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštna in točna postrežba.

479 26-21

Prodajalka v starosti nad 30 let, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v bližini Ljubljane. Naslov se polzve v upravnistvu. 2784 1

JOSIP POLAK
bivši knjigovodja Fr. Čudna
Ljubljana, Sv. Petra cesta
poleg „HOTEL ILOYD“.

TRGOVINA špacerijskega blaga in špirita na debelo in drobno.
Založena popolnoma s svežim blagom 9*7 D pod niskimi cenami. 12-9

Eksport domačega brinjevca, hrušovca in jsgodovca.

Friderika Halapi-ja lekarna pri apostolu, Budapešta VIII. József-körut 64 46 dobiva vsak dan iz vsch delov detetc kakor tudi iz inozemstva priznana pisma tavih na plučih in praih obolelih, ki so bili ozdraveni z uporabo v Angliji z zlato svečino odlikovanega Halapijevega **TUBERINA** Takaj nekaj priznatnic: 3 5 b

Tot preizkušeno sredstvo proti boleznim v praih, kašlju, kataru v plučih, prehlajenju, boleznim v grlu itd. v steklenici K 3-... velika steklenica K 5-... pošilja po povzetju ali če se denar pošlje nantri. **Friderika Halapi-ja** lekarna pri apostolu, Budapest VIII., József körut 64 46.

Tovarna za stole
Franceta Švelgeljna
na Bregu, p. Borovnica, Krajsko
izdeluje

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2525 D 26-25 zastonj in franko.

Dokler je kaj zaloge.
Elegantna pristna
kožuh. garnitura

obstoječa iz zelo širok. lisu-ovratnika iz prima črne dolgod. začevine in kožuh. repi, podloženi s svilo, 170 cm dolg, s pripadnim okroglim ali ploskov mufom. Ceta garnitura je gt. 5 25 Fušu-ovratn. sam „ 3-75 Muf sam „ 1-75 olog. kožuh. kapa za dame pravi sealskin, imit. kožuhovina z zav. pentljo in paleto arang. le gid. 3 25

Razpešilja po povzetju ali če se pošlje denar razpošiljalncal

2712 3-2

Hermann Auer
Dunaj, IX/2, Nussdorferstrasse 3/X.

Fr. Čuden

urar in trgovec na drobno in debelo v

Ljubljani.

Edini zastopnik švicarskih tovarn „Union“.

Najnižje cene.

Lepi novi ceniki na zahtevo tudi poštnine prosto. 997 17

Stekleni obeski za božič. drevo.

Največje veselje napravi lepo ozaljš. božično drevo!

Staro in mlado se pozivi in občuti pravi praznik, ko se drevesce nakiti s množimi gal-

st klenimi !! obeskili!

Pošljam po povzetju le najkrasn. okusne izbere najmodernejših stvari.

Sortiment 1 s 300 komadi pristnih srebrnih in temno svilenih predmetov, kot najl. refleks-kroglice, srebrne kroglice s fantaz. in mladinskiimi slikami itd., žilast sadjem, vadjem z zelenjem, pojači-i zvonci, krasnim drevesnim vrhom s solncem in luno in mnogimi drugimi krasnimi novostmi — po gid. 3-

Sortiment 2 s 180 kom. gid. 1.80. 2609 3-2

Vsak nastrojevalec dobi za nameček priložen velik karton svečic s 50 svečami zastonj.

1 velik karton s 140 kom. prav finega peciva za drevesce gid. 1.20. — Pošilja le razpošiljalnica

H. AUER, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3./X.

Koverta s firmo
izdelana postelje
 priporoča
Katoliška tiskarna

iz rdečega postelnega inlita Prav dobroznajljeno. Perica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm široka K 10—, K 12—, K 15— in K 18— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14—, K 16—, K 18—, K 21—. Zglavnik 80 cm dolg, in cm širok K 3—, K 3:50 in 58 4—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4:50 in K 5—0. Izdeluemo tudi po kakršnikoli drugi meri. 3-delni modroci iz žime za 1 posteljo K 27—, boljši K 33—. Pošilja se poštnine prosto po povzetju od K 10— naprej. Zamena ali nazaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 6—6 Benedikt Sachsel, Lobos 910 pri Piznu na Češkem. 2499

Ceno češko perje

1 kg novega silvega skubjenega dobrega gosjega perja K 2— boljšega K 2:40, 1 kg belega skubjen puha podob. K 3 60, K 5—, 1 kg najtini, snežnobelega skublj K 6:40, K 8—. Razpošilja se po povzetju Pošiljate nad 5 kg frank. — Zamens dovoljena, S. Benisch, Dešenice, št. 7, Češko. 2498 10-6

Prav zastoj brez vsakega plačila

2260 10—10
 dobi za božično darilo ponoči se bliščečo železniško budilko ali Roskopf uro v vrednosti 5 K poleg lepega stenskega koledarja s košarico, vsak ki naroči do 15. decembra blaga črez 30 K. — Zahtevajte torej takoj moj cenik z 2000 podobami zastoj in franko. Telefon 3523. Maks Böhnel, urar, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

Ne kupite nobene ure

dokler niste prešli mojega velikega cenika:

gld. 1-50	gld. 3-50
nikel. Roskopf uro	1:50
Goldin	2:—
srebrna	3:—
z dvojnim pokrovom	4:—
z 3 srebr.	5:—
plenk. i klene ure	5:50
amer. Golddouble	5:—
prave Roskopf-patent.	3:50
prave „Omara“	9:50
srebr. oklepne verižice	1:—
14karatne zlate ure	8:00
14karatne zlate veriž.	10:—
14karatni zlati prstani	2:—
stenske ure od	2:80
z bitjem liki zvonu	4:50
z godbo	6:—
z kukavico	2:50
kuhinjske ure	1:20
budilke	1:20
ponočijske table	1:50
z dvojnim svogocem	1:75
budilke z bitjem in zvonjenjem liki zvonu	2:50

Tričetno piam o jamstvo, za neprimerno o nar nazaj. Razpošilja se po povzetju.
Maks Böhnel
 urar 30—8
 Dunaj, VI., Margaretenstr. 27 (v lastni hiši)
 Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in poštnine prosto.

Ceno Češko posteljno perje

1 kg novega skubjenega K 9:00, boljšega K 13— belega, jak mehkega, skubjenega K 18—; kron 34— snežnobelega, mehkega, skubjenega K 30—; kron 30—, Pošilja se franko prosto po povzetju. Tudi se zmenja ali nazaj vsami proti povrnitvi poštnih stroškov
Benedikt Sachsel, Lobos 158
 2501 w. Piznu na Češkem

50.000 okrepčanih želodcev poje

„FLORIANU“

hvalo vsaki dan
 „Florian“, pravo rastlinsko kapljico izdeluje edino „Rastlinska destilacija — Florian“ v Ljubljani. — Liter 2 kroni. 2537 5

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,
 ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je iskalo nečinljivo mazilo, tako imenovano **praško domače mazilo** kot sanacijsko sredstvo za obravo. To vsestransko čisto, oljvarje isto, olajšuje vnetje in bolečino, hlaši in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 puščica 70 vin. Proti predplačilu K 3:16 se pošlje 4 puščice, ali K 4:00 6 puščic poštnine prosto na vsako postajo avstro-ugrarske monarhije.
Val deli embalaže imajo sakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
 lekarna „pri črnem orlu“
 Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ugrarske, v Ljubljani se dobi pri gy. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trankóczy, H. Hardetschláger, J. Mayr.

431a 20—20

2 enonad-hiši
2 stropni
 se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pri-stanu št. 14** v Ljubljani. 2376 10—8

2 čevljiarska učenca
 sprejme takoj **Ivan Piš**, Zgornja Šiška št. 97. 2788 3—1

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti predčeti pri nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlstev vzorcev pri **veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmočnejše blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potreščine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo realna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev. 2126 18—0

Strešne škodle

hrastov., suhe, 15 tisoč komadov, se prodajo. Cena po dogovoru. **Župni urad pri Sv. Joštu nad Vrhniko.** 2670 3-3

Kislo zelje. 100 kg bto. K 10—, petršilj, čebulja, kumare itd. po povzetju ponudi Ant. Linek v Znojmu. Cenik na zahtevo. 2701

100 kom. božičnih in novoletnih razglednic, voščilnih kart, umetniških s slovenskim besedilom, prav finih, izbranih **5 kron** zaloga

Wunibald Piann, Dunaj, VI., Wallgasse 19, poleg Rajmundovega gledišča. Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se vrne nazaj. 2124 2—2

Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedošežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja. 2444 20—4

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoričica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča, lekarnarja
 v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Potniki v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni in za nestorje potovati naj se obrnejo na **Simona Šmetelca** v Ljubljani Kolodvorske ulice 26. Vsekolovstna Pojasnilca daje se brezplačno.